

สมณสภาเพื่อหลักความเชื่อ
(The Dicastery for the Doctrine of Faith)
คำประกาศ “ศักดิ์ศรีอันไม่มีสิ้นสุด” เกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์
(Declaration “Dignitas Infinita” on Human Dignity)

25 มีนาคม 2024

การนำเสนอ

ในระหว่างการประชุมใหญ่เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2019 สมณกระทรวงว่าด้วยหลักความเชื่อในขณะนั้นได้ตัดสินใจที่จะเริ่ม “ร่างข้อความที่เน้นย้ำถึงธรรมชาติที่ขาดไม่ได้ของศักดิ์ศรีของบุคคลในมานุษยวิทยาคริสต์เพื่อแสดงเป็นนัยถึงความสำคัญและเป็นผลดีของความคิดรวบยอดดังกล่าวในขอบเขตทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงการพัฒนาล่าสุดในหัวข้อนี้ในแวดวงวิชาการและวิธีการที่คลุมเครือในการทำความเข้าใจแนวคิดรวบยอดดังกล่าวในปัจจุบัน” ผู้เชี่ยวชาญบางคนช่วยร่างข้อความเบื้องต้นตั้งแต่ปี 2019 แต่กลุ่มที่ปรึกษากลับกรอง (Consulta Ristretta) ของสมณกระทรวง (Congregation) ซึ่งประชุมกันเมื่อวันที่ 8 ตุลาคมของปีเดียวกัน พบว่าไม่น่าพอใจข้อความดังกล่าว

จากนั้น แผนกหลักความเชื่อได้แก้ไขปรับปรุงร่างใหม่ (ex novo) โดยนำเสนอและอภิปรายในกลุ่มที่ปรึกษากลับกรอง (Consulta Ristretta) ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2021 ต่อมา ในเดือนมกราคม 2022 นำเสนอร่างใหม่นี้ในระหว่างการประชุมใหญ่ของสมัชชา ซึ่งในระหว่างนั้น สมาชิกได้สรุปย่อและทำให้ข้อความเรียบง่ายขึ้น

หลังจากนั้น ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2023 กลุ่มที่ปรึกษากลับกรอง (Consulta Ristretta) ได้มีการทบทวนร่างแก้ไขฉบับใหม่โดย ซึ่งได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมบางประการ ส่งปรับปรุงฉบับล่าสุดให้กรรมาธิการพิจารณาในระหว่างการประชุมสมัชชาสามัญของสมณสภา (dicastery) (วาระที่ 4- Feria IV) ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2023 ซึ่งสมาชิกตกลงกันว่าสามารถเผยแพร่เอกสารดังกล่าวด้วยการปรับเปลี่ยนคำประกาศนี้ ในเวลาต่อมา พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงอนุมัติการพิจารณาของการประชุมดังกล่าวในระหว่างการเข้าเฝ้าของสาธารณชนเป็นทางการ เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2023 ในโอกาสนี้ พระองค์ยังทรงขอให้เอกสารเน้นหัวข้อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องศักดิ์ศรีอย่างมาก เช่น ความยากจน สถานการณ์ของผู้อพยพ ความรุนแรงต่อสตรี การค้ามนุษย์ สงคราม และหัวข้ออื่นๆ เพื่อเป็นเกียรติแก่แนวทางของพระสันตปาปา แผนกหลักความเชื่อของสมณสภาได้ใช้การประชุมใหญ่เพื่อศึกษาพระสมณสาส์น**ภราดรภาพทางสังคม** (Encyclical Fratelli Tutti) อย่างละเอียดถี่

ถ้วน ซึ่งเสนอการวิเคราะห์ดั้งเดิมและข้อพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องศักดิ์ศรีมนุษย์ “เหนือสถานการณ์ใดๆ”

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2024 ฉบับแก้ไขใหม่และสำคัญนี้ถูกส่งไปยังสมาชิกของสมณสภา ก่อนการประชุมสมัชชาสามัญ วาระ ที่ 4 (Feria IV) ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2024 จดหมายที่แนบมา กับร่างคำประกาศมีคำชี้แจงดังต่อไปนี้ “การร่างเพิ่มเติมจำเป็นเพื่อตอบสนองการเรียกร้องเฉพาะของพระสันตปาปา กล่าวคือ พระองค์ทรงเรียกร้องอย่างชัดเจนว่าควรสนใจต่อการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ร้ายแรงในสมัยของเรามากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาจากพระสมณสาส์น “ภราดรภาพทางสังคม” (Fratelli Tutti) พร้อมกันนี้ แผนกหลักความเชื่อจึงได้ดำเนินการเพื่อลดส่วนเริ่ม [...] และพัฒนารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่พระสันตปาปาทรงระบุไว้” ในที่สุด ข้อความของคำประกาศฉบับปัจจุบันได้รับการอนุมัติในระหว่างวาระที่ 4 (Feria IV) ที่กล่าวถึงข้างต้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2024 ข้อความของคำประกาศฉบับปัจจุบันได้รับการอนุมัติในที่สุดระหว่างการประชุมวาระที่ 5 (Feria IV) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2024 ดังกล่าวข้างต้น จากนั้น ข้าพเจ้าและมงซินญอร์ อาร์มันโด มัตเตโอ (Monsignor Armando Matteo) เลขาธิการแผนกข้อความเชื่อ ในวันเข้าเฝ้าพระสันตปาปาของสาธารณชนอย่างเป็นทางการ เป็นการอนุมัติคำประกาศนี้วันที่ 25 มีนาคม 2024 พระสันตปาปาทรงอนุมัติคำประกาศนี้แล้วและทรงพระบัญชาให้เผยแพร่

ระยะเวลาเตรียมการคำประกาศนี้ 5 ปี คำประกาศช่วยให้เราเข้าใจว่า เอกสารที่อยู่ต่อหน้าเรา สะท้อนถึงความจริงและความสำคัญของหัวข้อเรื่องศักดิ์ศรีตามความคิดแบบคริสต์ นอกจากนี้ ข้อความดังกล่าวจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาขั้นสมบูรณ์ เพื่อไปสู่ฉบับสุดท้ายที่เราพิมพ์เผยแพร่ในวันนี้

ในสามส่วนแรกของคำประกาศนี้ กล่าวถึงหลักการพื้นฐานและสมมติฐานทางทฤษฎี โดยมีเป้าหมายที่ความชัดเจนซึ่งจะช่วยหลีกเลี่ยงความสับสนที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเกี่ยวกับการใช้คำว่า “ศักดิ์ศรี(dignity)” ส่วนที่สี่นำเสนอสถานการณ์ปัจจุบันและสถานการณ์ที่มีปัญหาบางประการ ซึ่งเป็นศักดิ์ศรีอันยิ่งใหญ่ที่ไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้เนื่องจากมนุษย์ทุกคนยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเพียงพอ พระศาสนจักรเห็นว่าการประณามการละเมิดศักดิ์ศรีมนุษย์อย่างร้ายแรงในขณะนี้ เป็นมาตรการที่จำเป็น เพราะพระศาสนจักรเชื่อมั่นอย่างลึกซึ้งว่า เราไม่สามารถแยกความเชื่อออกจาก การปกป้องศักดิ์ศรีมนุษย์ แยกจากการประกาศพระวรสารออกจาก การส่งเสริมชีวิตที่มีศักดิ์ศรี และแยกชีวิตจิตจากการมุ่งมั่นต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคนได้

เราเข้าใจว่าศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคน “อันไม่มีที่สิ้นสุด” (dignitas infinita) ดังที่พระสันตปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ทรงยืนยันในการประชุมสำหรับคนที่ดำเนินชีวิตที่มีข้อจำกัดหรือความ

พิการต่างๆ [1] พระองค์ตรัสเช่นนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าศักดิ์ศรีมนุษย์ชนนั้นอยู่เหนือรูปลักษณะภายนอก และด้านเฉพาะต่างๆ ของชีวิตผู้คน

ในคำประกาศ “**ภราดรภาพทางสังคม** (Fratelli Tutti) พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงพระประสงค์เน้นย้ำว่า ศักดิ์ศรีนี้อยู่ “เหนือสถานการณ์ใดๆ” พร้อมกันนี้ พระองค์จึงทรงเรียกร้องให้ทุกคนปกป้องศักดิ์ศรีมนุษย์ในทุกบริบททางวัฒนธรรมและทุกช่วงเวลาของการดำรงอยู่ของมนุษย์ โดยไม่คำนึงถึงข้อบกพร่องทางกาย ทางจิตวิทยา ทางสังคม หรือแม้แต่ทางศีลธรรม (ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี moral) คำประกาศนี้มุ่งมั่นที่จะแสดงให้เห็นว่า นี่คือการจริงสากลที่เป็นเงื่อนไขพื้นฐานสำหรับสังคมของเราที่จะยุติธรรม สันติ มีสุขภาวะ และเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง

แม้ว่าหัวข้อที่กล่าวถึงจะไม่ใช่ว่าความคิดครอบคลุม (comprehensive) แต่เลือกคำประกาศนี้มาเพื่ออธิบายประเด็นต่างๆ ของศักดิ์ศรีมนุษย์ชน ที่บดบังมโนธรรมของผู้คน บางหัวข้ออาจสะท้อนถึงบางภาคส่วนของสังคมมากกว่าหัวข้ออื่นๆ อย่างไรก็ตาม หัวข้อทั้งหมดล้วนจำเป็นสำหรับเรา เพราะเมื่อนำมารวมกันแล้วจะช่วยให้เราเข้าใจถึงความกลมกลืนและความอุดมสมบูรณ์ของแนวคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์ที่หลงใหลมาจากพระวรสาร

คำประกาศนี้ไม่ได้เริ่มลดพลังและล้าลึกของหัวข้อที่สำคัญดังกล่าวทั้งหมด แต่มุ่งหวังที่จะเสนอประเด็นบางประการเพื่อให้เราไตร่ตรองซึ่งศักดิ์ศรีมนุษย์ชนที่อยู่ท่ามกลางช่วงเวลาประวัติศาสตร์อันซับซ้อนที่เรา กำลังดำเนินชีวิตอยู่ ทั้งนี้ เพื่อที่เราจะไม่หลงทางและเปิดโอกาสให้ตัวเราเองเผชิญกับบาดแผลและความทุกข์ทรมานอันลึกซึ้งมากขึ้นท่ามกลางความวิตกกังวลมากมายในยุคสมัยของเรา

พระคาร์ดินัลวิคเตอร์ มานูเอล เฟร์นันเดซ (V́ctor Manuel Card. Ferńndez) -
สมณมนตรี(Prefect)

บทนำ

ศักดิ์ศรีอันไม่มีสิ้นสุด (Dignitas infinita) มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีอันไม่มีสิ้นสุด ซึ่งเอาไปไม่ได้ที่มีพื้นฐานจากความเป็นตัวตนของตัวเองหรือของพระองค์ และอยู่เหนือพฤติกรรม สถานะหรือสถานการณ์ใดๆ ที่บุคคลนั้นที่ได้ประสบพบเจอ เรารับรู้หลักการนี้ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยเหตุผลเพียงอย่างเดียว คือ เน้นย้ำความเป็นเอกของบุคคลมนุษย์และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน นอกจากนั้น ในหนังสือพระวิวรณ์ (Revelation) พระศาสนจักรยืนยันศักดิ์ศรีเชิงภววิทยา (Ontological Dignity) ของบุคคลซึ่งถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงพระเจ้า และได้รับการไถ่บาปในพระเยซูคริสตเจ้า จากความจริงนี้ พระศาสนจักรได้สรุปเหตุผลที่มุ่งมั่นต่อผู้ที่อ่อนแอและผู้ที่อำนาจน้อยกว่า โดยยืนยันจนเสมอถึง “ความเป็นเอกของบุคคลและการปกป้องศักดิ์ศรีของเขาหรือเธอเหนือสถานการณ์ใดๆ”[2]

ศักดิ์ศรีตามภววิทยา เป็นคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชายและหญิงทุกคนในโลกที่ได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการอีกครั้งในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งออกโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 [3] ดังนั้น ในขณะที่เราเฉลิมฉลองครบรอบ 75 ปีของเอกสารดังกล่าว พระศาสนจักรมองเห็นโอกาสที่จะประกาศความเชื่อมั่นนั้นอีกครั้งใหม่ว่ามนุษย์ทุกคนซึ่งพระเจ้าทรงเนรมิตสร้างขึ้นและพระคริสตเจ้า

ทรงไถ่ให้รอดพ้น จะต้องได้รับการยอมรับและปฏิบัติด้วยความเคารพและความรักเพราะศักดิ์ศรีที่ไม่อาจเอาไปได้ ที่สุด วันครบรอบดังกล่าวยังเป็นโอกาสให้พระศาสนจักรชี้แจงความเข้าใจผิดที่พบบ่อยครั้งบางประการเกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์ และเพื่อกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ร้ายแรงและเร่งด่วนบางประการ

3. ตั้งแต่เริ่มพันธกิจและขับเคลื่อนด้วยพระวรสาร พระศาสนจักรได้พยายามที่จะยืนยันอิสรภาพของมนุษย์และส่งเสริมสิทธิของทุกคน [4] เมื่อเร็ว ๆ นี้ เนื่องจากบรรดาพระสันตะปาปาตรัสว่า พระศาสนจักรได้พยายามมุ่งมั่นอย่างรอบคอบในการกำหนดความมุ่งมั่นให้เรื่องนี้เป็นวาระที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผ่านการเรียกร้องใหม่เพื่อยอมรับศักดิ์ศรีพื้นฐานที่เป็นธรรมชาติติดตัวอยู่ในบุคคลทุกคน ในประเด็นนี้ พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ทรงยืนยันว่า “ไม่มีมนุษย์วิทยาใดเทียบเท่ากับมนุษย์วิทยาของพระ ศาสนจักรเกี่ยวกับบุคคลมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความคิดริเริ่มเรื่องศักดิ์ศรี อันเป็นความคิดที่จับต้องไม่ได้และอุดมสมบูรณ์ของสิทธิพื้นฐานของบุคคล ความศักดิ์สิทธิ์สมรรถนะด้านการศึกษา ปณิธานที่จะพัฒนา และความไม่รู้จักตายที่สมบูรณ์”[5]

4. พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ได้ทรงยืนยันในระหว่างการประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของบรรดาพระสังฆราชแห่งละตินอเมริกาและแคริบเบียนที่เมืองปูเอบลา (Puebla) ในปี 1979 ทรงยืนยันว่า ศักดิ์ศรีมนุษย์เป็น “คุณค่าของพระวรสารที่ไม่สามารถดูหมิ่นได้ เพราะเป็นเรื่องที่ทำให้พระเจ้าผู้สร้างเคื่องพระทัยอย่างยิ่ง จะละเมิดศักดิ์ศรีนี้ในระดับปัจเจกบุคคลเมื่อไม่คำนึงถึงคุณค่าต่างๆ เช่น อิสรภาพ สิทธิในการนับถือศาสนา ความสมบูรณ์ทางกายและจิตใจ สิทธิในการได้รับสิ่งของจำเป็นแก่ชีวิต นอกจากนั้น ศักดิ์ศรีนี้จะถูกละเมิดในระดับสังคมและการเมืองเมื่อมนุษย์ไม่สามารถใช้สิทธิของตนในการมีส่วนร่วม หรือเมื่อถูกบังคับขู่เข็ญอย่างไม่ยุติธรรมและผิดกฎหมายให้อยู่ได้อำนาจ ให้ถูกจำนนให้ถูกทรมานทางร่างกายหรือจิตใจ เป็นต้น [...] หากพระศาสนจักรเอง เสนอการปกป้องหรือส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ พระศาสนจักรก็จะดำเนินการตามพันธกิจ แม้ว่าจะเป็นพันธกิจทางศาสนา ไม่ใช่ทางสังคมหรือการเมือง แต่ก็ไม่สามารถละเลยที่จะคำนึงถึงมนุษย์ในองค์รวมทุกตัวตนมนุษย์”[6]

5. จากนั้น ในปี 2010 เมื่อพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงกล่าวปราศรัยต่อสถาบันวิชาการของสันตะปาปาเพื่อชีวิตว่าศักดิ์ศรีมนุษย์เป็น “หลักการพื้นฐานที่ความเชื่อในพระเยซูคริสต์เจ้าผู้ถูกตรึงกางเขนและกลับคืนพระชนมชีพได้ปกป้องเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อละเลยผู้คนที่ดำเนินชีวิตเรียบง่ายที่สุดและไม่สามารถปกป้องตนเองได้”[7] ในอีกโอกาสหนึ่ง พระองค์ตรัสกับนักเศรษฐศาสตร์ว่า “เศรษฐกิจและการเงินไม่ได้มีอยู่เพื่อประโยชน์ของตัวมันเอง ทั้งสองสิ่งเป็นเพียงเครื่องมือหรือวิธีการเท่านั้น จุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวของทั้งสองสิ่งคือบุคคลมนุษย์และการเติมเต็มศักดิ์ศรีของบุคคลนั้น อย่างสมบูรณ์ นี่เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่จะปกป้อง [ศักดิ์ศรี]”[8]

6. ตั้งแต่พระสันตะปาปาฟรานซิสเริ่มดำรงตำแหน่ง พระองค์ได้เชิญชวนพระศาสนจักรให้ “จงเชื่อในพระบิดาผู้ทรงรักผู้ชายและผู้หญิงทุกคนด้วยความรักอันไม่มีที่สิ้นสุด โดยตระหนักว่า “ด้วยเหตุนี้ พระองค์ประทานศักดิ์ศรีอันไม่มีที่สิ้นสุดให้แก่พวกเขา”[9] พระองค์ทรงเน้นย้ำอย่างหนักแน่นว่า ศักดิ์ศรีอันยิ่งใหญ่ดังกล่าวเป็นข้อมูล (datum) ดั้งเดิม (บางสิ่งที่ได้รับมา) ที่ต้องยอมรับอย่างซื่อสัตย์ และต้อนรับด้วยความกตัญญู สามารถสร้างการอยู่ร่วมกันใหม่ระหว่างผู้คนจากการรับรู้และยอมรับ ศักดิ์ศรีมนุษย์นี้ ที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมในบริบทของภราดรภาพที่แท้จริง อันที่จริงแล้ว เราสามารถ “มีส่วนสนับสนุนการเกิดใหม่ของความปรารถนาสากลต่อภราดรภาพ” ได้ด้วยการ “ยอมรับศักดิ์ศรีของบุคคลแต่ละคน” เท่านั้น [10] นอกจากนั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงยืนยันว่า “แหล่งที่มาของศักดิ์ศรีมนุษย์และภราดรภาพของมนุษย์อยู่ในพระวรสารของพระเยซูคริสต์เจ้า”[11] แต่เหตุผลของมนุษย์ก็สามารถบรรลุถึงความเชื่อมั่นนี้ได้ผ่านการไตร่ตรองและการเสวนา เนื่องจาก “เราต้องบวเควศักดิ์ศรีของผู้อื่นนั้นในทุกสถานการณ์ ไม่ใช่เพราะศักดิ์ศรีนั้นเป็นสิ่งที่เราคิดขึ้นหรือจินตนาการขึ้น แต่เพราะมนุษย์มีคุณค่าในตัวเองอยู่ที่เหนือวัตถุและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ

ซึ่งสิ่งนี้ต้องปฏิบัติต่อพวกเขาแตกต่างกัน มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีที่ไม่อาจเอาไปได้ เป็นความจริงที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ โดยไม่คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม”[12] ยิ่งกว่านั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงสรุปว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีที่ไม่อาจละเมิดได้เหมือนกันในทุกยุคทุกสมัยของประวัติศาสตร์ และไม่มีใครถือว่าตนเองมีสิทธิอำนาจตามสถานการณ์เฉพาะที่จะปฏิเสธความเชื่อมั่นนี้หรือกระทำการขัดต่อความเชื่อมั่นนี้ได้”[13] จากมุมมองนี้ พระสมณสาส์น ของพระสันตะปาปาฟรานซิสชื่อ **ภราดรภาพทางสังคม** (Fratelli Tutti) ถือเป็นกฎบัตรแห่งเสรีภาพ “กฎบัตรแมกนา คาร์ตา ของอังกฤษ (Magna Carta)” ของภารกิจร่วมสมัยของเราในการปกป้องและส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์

การชี้แจงพื้นฐาน

7. ปัจจุบันมีข้อถกเถียงอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความสำคัญและขอบเขตเชิงบรรทัดฐานของศักดิ์ศรีมนุษย์และเกี่ยวกับคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์และเหนือธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน[14] อย่างไรก็ตาม วลีที่ว่า “ศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์” เสียซึ่งจะนำไปสู่การตีความที่หลากหลายซึ่งอาจก่อให้เกิดความคลุมเครือ[15] และเรายอมรับ “ความขัดแย้งที่ทำให้เราสงสัยในศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกันของมนุษย์ทุกคน [...] ยอมรับ เคารพ ปกป้อง และส่งเสริมในทุกสถานการณ์อย่างแท้จริงหรือไม่”[16] สิ่งนี้ทำให้เราตระหนักถึงความเป็นไปได้ของการแบ่งแนวความคิดรอบเรื่องศักดิ์ศรีเป็นสี่ประการ ได้แก่ ศักดิ์ศรีเชิงภววิทยา ศักดิ์ศรีทางศีลธรรม นอกจากนี้ ศักดิ์ศรีทางสังคม และศักดิ์ศรีแห่งการดำรงอยู่ ศักดิ์ศรีที่สำคัญที่สุดในบรรดาสิ่งเหล่านี้คือศักดิ์ศรีเชิงภววิทยา เพราะศักดิ์ศรีเป็นของบุคคลในฐานะนั้นเพียงเพราะเขาหรือเธอมีอยู่ตรงตามพระประสงค์ของพระเจ้า ทรงสร้างขึ้นและทรงรัก ศักดิ์ศรีเชิงภววิทยาคือสิ่งที่ลบล้างไม่ได้และยังคงสมเหตุสมผล ไม่ขึ้นกับสถานการณ์ใดๆ ที่บุคคลอาจพบด้วยตนเอง ยิ่งกว่านั้น เมื่อเราพูดถึงศักดิ์ศรีทางศีลธรรม เราหมายถึงวิธีที่ผู้คนใช้อิสรภาพของตน แม้ว่าผู้คนจะได้รับจากมโนธรรม แต่พวกเขาก็สามารถทำสิ่งที่ขัดต่อมโนธรรมนั้นได้เสมอ อย่างไรก็ตาม พวกเขาทำเช่นนั้น โดยพฤติกรรมที่ “ไม่สมศักดิ์ศรี” ด้วยการเคารพธรรมชาติของพวกเขาในฐานะสิ่งสร้าง (creatures) ที่พระเจ้าทรงรักและทรงเรียกให้เขารักผู้อื่น อย่างไรก็ตาม มักเป็นไปได้เสมอสำหรับอิสรภาพของมนุษย์ และประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าแต่ละบุคคล สามารถทำความชั่วร้ายต่อผู้อื่นอย่างร้ายแรงอย่างประเมินค่าไม่ได้เมื่อใช้อิสรภาพของตนขัดต่อกฎแห่งความรักที่เปิดเผยในพระวรสาร ยิ่งกว่านั้น ผู้ที่กระทำเช่นนี้ดูเหมือนจะตามร่องรอยของความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรีไม่ได้ นี่คือการแตกต่างในปัจจุบันสามารถช่วยให้เราแยกแยะระหว่างศักดิ์ศรีทางศีลธรรมที่เป็นความจริง (de facto) ที่อาจ “สูญเสีย” ศักดิ์ศรีทางภววิทยาที่ไม่มีวันถูกเพิกถอนได้ และเพราะประเด็นหลังนี้

(ศักดิ์ศรีทางศีลธรรม) เองที่เราต้องทำงานด้วยกำลังทั้งหมดของเราเพื่อว่าผู้ที่ทำความชั่วทั้งหมดทุกคนอาจสำนึกผิดและเปลี่ยนความคิด (กลับใจ)

8. ยังมีอีกสองแง่มุมที่เป็นไปได้เกี่ยวกับศักดิ์ศรีที่ต้องพิจารณา นั่นคือ ศักดิ์ศรีทางสังคม (social dignity) และศักดิ์ศรีในการดำรงอยู่ เมื่อเราพูดถึงศักดิ์ศรีทางสังคม เราหมายถึงคุณภาพของสภาพการดำรงชีวิตของบุคคล ตัวอย่างเช่น ในกรณีของความยากจนสุดขีด ซึ่งบุคคลไม่มีแม้แต่สิ่งที่เป็นขั้นต่ำในการดำรงชีวิตตามศักดิ์ศรีทางภววิทยาของตน กล่าวกันว่าคนจนเหล่านั้นใช้ชีวิตแบบ “ไร้ศักดิ์ศรี” จำนวนนี้ไม่ได้หมายความว่าความถึงการตัดสินบุคคลเหล่านั้น แต่เน้นว่าสถานการณ์ที่พวกเขาถูกบังคับให้ใช้ชีวิตนั้นขัดแย้งกับศักดิ์ศรีที่ไม่ว่าเขาจะไปจากพวกเขาได้ ความหมายสุดท้ายคือศักดิ์ศรีในการมีอยู่ (existential dignity) ซึ่งเป็นศักดิ์ศรีประเภทหนึ่งที่บอกเป็นนัยมากขึ้นเรื่อยๆ เกี่ยวกับชีวิตที่ “มีศักดิ์ศรี” และชีวิตที่ “ไร้ศักดิ์ศรี” ตัวอย่างเช่น ขณะที่บางคนอาจดูเหมือนไม่ขาดสิ่งจำเป็นใดๆ ในชีวิต แต่ด้วยเหตุผลต่างๆ ที่พวกเขาอาจยังคงดิ้นรนเพื่อดำรงชีวิตด้วยความสงบสุข ความยินดี และความหวัง นอกจากนี้ ในสถานการณ์อื่นๆ ความเจ็บป่วยร้ายแรง สภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ใช้ความรุนแรง การติดยาเสพติด และความยากลำบากอื่นๆ อาจผลักดันผู้คนรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตของตน “ไร้ศักดิ์ศรี” ตรงข้ามกับการรับรู้ถึงศักดิ์ศรีทางภววิทยานั้นที่ไม่สามารถถูกขับเคลื่อนได้ ดังนั้น ความแตกต่างเหล่านี้เตือนเราถึงคุณค่าที่ไม่อาจพรากไปได้ของศักดิ์ศรีทางภวนิยมที่ยังรากลึกอยู่ในตัวตนของบุคคลในทุกสถานการณ์

9. ในที่สุด ก็ควรกล่าวถึงว่าคำจำกัดชั้นเอก(classical definition) ของบุคคลในฐานะที่เป็นแต่ละ “สาระสำคัญของการใช้เหตุผล”[17] ที่เพื่อชี้แจงรากฐานของศักดิ์ศรีมนุษย์ นั่นคือ ในฐานะแต่ละ “สาระสำคัญ” บุคคลนั้นมีศักดิ์ศรีเชิงภววิทยา (กล่าวคือ ในระดับอภิปรัชญา (metaphysical level) ของการเป็นอยู่เอง) นอกจากนั้น เมื่อมนุษย์เป็น “ผู้อยู่ได้อำนาจ” ที่ “ดำรงอยู่ในห้วง” ขึ้นกับดำรงอยู่จากพระเจ้า เพราะเขาได้รับความดำรงอยู่จากพระเจ้า นั่นคือ พวกเขาจึงใช้การดำรงอยู่ด้วยตนเองอย่างอิสระ ส่วนคำว่า “การใช้เหตุผล (rational)” ครอบคลุมถึงความสามารถทั้งหมดของบุคคล รวมถึงสมรรถนะในการรู้และความเข้าใจ ตลอดจนความสามารถในการปรารถนา รัก และเลือก ยังรวมถึงหน้าที่ทางร่างกายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับความสามารถเหล่านี้ด้วย ยิ่งกว่านั้น “ธรรมชาติ” หมายถึงเงื่อนไขเฉพาะของเราในฐานะมนุษย์ ซึ่งทำให้เราสามารถดำเนินการต่างๆ และประสบการณ์ที่กำหนดลักษณะเหล่านั้นได้ ในแง่นี้ ธรรมชาติคือ “หลักการของการกระทำ” ยิ่งกว่านั้น เราไม่ได้สร้างธรรมชาติของเราเอง เราถือว่าหลักการนั้นเป็นของขวัญและเราสามารถส่งเสริม พัฒนา และเพิ่มพูนความสามารถของเราได้ เราเติบโตเมื่อเวลาผ่านไปด้วยการใช้อิสรภาพในการปลูกฝังความมั่นคงของธรรมชาติของเรา แม้ว่าบุคคลจะไม่อาจใช้ความสามารถเหล่านี้ได้เนื่องจากข้อจำกัดหรือเงื่อนไขต่างๆ แต่บุคคลนั้นก็ยังคงดำรงอยู่เป็น “แต่ละสาระสำคัญ” ที่มีศักดิ์ศรี

ที่สมบูรณ์และไม่อาจเอาไปจากเราได้ ตัวอย่างเช่น นำมาประยุกต์กับทารกในครรภ์ที่ยังไม่เกิด ผู้ที่หมดสติ หรือผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะทุพพลภาพ

1. การตระหนักรู้ที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความสำคัญของศักดิ์ศรีมนุษย์

10. ในสมัยโบราณชั้นเอก (กรีก-โรมัน) [18] การหยั่งรู้ (intuition ปราบกฎการณ์ของใจ เป็นความสามารถในการได้ความรู้โดยไม่ต้องอาศัยการอนุมานหรือการคิดโดยเหตุผล/ การรู้เอง) ศักดิ์ศรีมนุษย์เกิดขึ้นจากมุมมองทางสังคมที่มองว่า แต่ละคนได้รับศักดิ์ศรีเฉพาะตัวที่มีพื้นฐานจากตำแหน่งหน้าที่และสถานะที่เป็นอยู่ภายในลำดับชั้นที่จัดตั้งขึ้น ดังนั้น ศักดิ์ศรีมาจากต้นกำเนิดต่างๆ ในแวดวงสังคม แล้วเราจึงใช้คำว่า "ศักดิ์ศรี" เพื่ออธิบายศักดิ์ศรีที่แตกต่างกันของสิ่งต่างๆ (beings) จักรวาลในมุมมองนี้ สิ่งต่างๆ ทั้งหมดมี "ศักดิ์ศรี" ของตัวเองตามตำแหน่งแหล่งที่ของพวกเขาภายในความกลมกลืนขององค์รวม นอกจากนั้น จุดสูงสุดบางจุดในความคิดโบราณเริ่มยอมรับตำแหน่งที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับมนุษย์ในฐานะสิ่งหนึ่งที่พระเจ้าประทานการใช้เหตุผล สามารถรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในโลกได้ [19] ถึงกระนั้น วิธีคิดนี้สามารถวางรากฐานความเคารพต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์แต่ละคนในทุกสถานการณ์ที่ยังคงห่างไกล

มุมมองตามพระคัมภีร์

11. พระคัมภีร์ฉบับวิวรณ์สอนว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีที่ติดตัวมาแต่เกิด (inherent dignity) เพราะพวกเขาถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงของพระเจ้า “พระเจ้าตรัสว่า “เราจึงสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ให้มีความคล้ายคลึงกับเรา [...] พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ พระองค์ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง” (ปฐมกาล 1:26-27) ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีคุณลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไม่สามารถลดทอนให้เหลือเพียงองค์ประกอบทางวัตถุล้วนๆ ยิ่งกว่านั้น “ภาพลักษณ์” ไม่ได้กำหนดจิตวิญญาณหรือความสามารถทางปัญญา แต่กำหนดศักดิ์ศรีของผู้ชายและผู้หญิง คือในความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันและความรักซึ่งกันและกัน ทั้งชายและหญิงต่างก็เป็นตัวแทนของพระเจ้าในโลก และยังได้รับเรียกให้ทะนุถนอมและดูแลโลกด้วย ด้วยเหตุนี้ การถูกสร้างตามภาพลักษณ์ของพระเจ้าจึงหมายถึงการมีค่านิยมอันศักดิ์สิทธิ์ที่เหนือกว่าความแตกต่างทุกประการในด้านเพศ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา พระเจ้าประทานศักดิ์ศรีแก่เรา ทำให้เราไม่สามารถอ้างสิทธิ์หรือสมควรได้รับได้ พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนและทรงดลบันดาลตามพระประสงค์ของพระเจ้า ดังนั้น มนุษย์จึงมีศักดิ์ศรีที่ไม่อาจล่วงละเมิดได้ ในหนังสืออพยพ ซึ่งเป็นหัวใจของพันธสัญญาเดิม พระเจ้าทรงแสดง พระองค์เองทรงเป็นผู้ไถ่ถอนเสียงร้องของคนยากจน ทรงเห็นความทุกข์ยากของประชาชนของพระองค์ และทรงห่วงใยผู้ต่ำต้อย

ที่สุดและผู้ถูกกดขี่ (เทียบ ฉธบ 3:7; 22:20-26) เราพบคำสอนเดียวกันนี้ในหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ (เทียบ ฉธบ.3:12-26) ยิ่งกว่านั้น ในที่นี้ คำสอนเรื่องสิทธิได้ถูกเปลี่ยนเป็นคำประกาศเรื่องศักดิ์ศรีมนุษย์(manifest of human dignity) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในความโปรดปรานของหมวดหมู่สามประการ ได้แก่ เด็กกำพร้า หญิงม่าย และคนแปลกหน้า (เทียบ ฉธบ. 24:17) กฎโบราณในหนังสืออพยพถูกนำมาพิจารณาและนำมาใช้ในช่วงเวลาที่ประกาศกำลังเทศน์สอน ซึ่งเป็นตัวแทนของมโนธรรมเชิงวิจารณ์ที่สำคัญของชาวอิสราเอล นอกจากนั้น ประกาศกอาโมส ประกาศกโฮเซยา ประกาศกอิสยาห์ ประกาศกมีคาห์ และประกาศกเยเรมีย์ ต่างก็เขียนประณามความอยุติธรรม นั่นคือ ประกาศกอาโมสประณามการกดขี่คนจนอย่างชัดเจน และผู้ฟังล้มเหลวของการรับรู้ถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ขั้นพื้นฐานของผู้ที่ขัดสน (เทียบ อมส 2:6-7; 4:1; 5:11-12) ประกาศกอิสยาห์สาปแช่งผู้ที่เหยียบย่ำสิทธิของคนจน โดยปฏิเสธความยุติธรรมทั้งหมด “วิบัติจงเกิดแก่ผู้ที่ออกข้อกำหนดอยุติธรรม และรีบเขียนคำตัดสินที่เข้มแข็งผู้อื่น” (อสย 10:1-2) คำสอนของประกาศกสะท้อนให้เห็นในหนังสือปรีชาญาณต่างๆ ตัวอย่างเช่น บุตรสิราเปรียบเทียบการกดขี่คนจนเท่ากับการฆาตกรรม “ผู้แย่งชิงอาหารประทังชีวิตของผู้อื่นไป ก็เท่ากับฆ่าเขา ผู้ไม่ยอมจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างก็เท่ากับหลอกลวงของเขา”(บุตรสิรา 34:22) ส่วนหนังสือเพลงสดุดี ความสัมพันธ์ทางศาสนากับพระเจ้าเกิดขึ้นผ่านการปกป้องผู้ที่อ่อนแอและขัดสน “จงให้ความยุติธรรมแก่ผู้อ่อนแอและลูกกำพร้า จงปกป้องคนยากจนและผู้ถูกข่มเหงเถิด จงช่วยผู้อ่อนแอและผู้ขัดสน จงช่วยเขาให้รอดพ้นจากเงื้อมมือของคนชั่วร้าย” (สดด 82:3-4)

12. พระเยซูเจ้าทรงประสูติและเจริญวัยในสภาพที่ต่ำต้อย พระองค์จึงทรงเปิดเผยศักดิ์ศรีของผู้ขัดสนและผู้ทำงานหนัก [20] จากนั้น ตลอดระยะเวลาที่ทรงปฏิบัติศาสนกิจต่อสาธารณชน พระองค์ทรงยืนยันถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของทุกคนที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคมและสภาพการณ์ภายนอก พระเยซูเจ้าทรงทำลายอุปสรรคทางวัฒนธรรมและทางลัทธิความเชื่อ และทรงคืนศักดิ์ศรีให้แก่ผู้ที่ “ถูกปฏิเสธ” หรือถูกมองว่าอยู่ในชายขอบของสังคม เช่น คนเก็บภาษี (เทียบ มธ. 9:10-11) ผู้หญิง (เทียบ ยน. 4:1-42) เด็ก (เทียบ มก 10:14-15) คนโรคเรื้อน (เทียบ มธ. 8:2-3) คนป่วย (เทียบ มก 1:29-34) คนแปลกหน้า (เทียบ มธ. 25:35) และหญิงม่าย (เทียบ ลก 7:11-15) นอกจากนั้น พระองค์ทรงรักษา เลี้ยงดู ปกป้อง ปลดปล่อย และช่วยให้รอดพ้น พระองค์ทรงเป็นผู้เลี้ยงแกะที่ห่วงใยแกะตัวหนึ่งที่หายไป (เทียบ มธ 18:12-14) พระองค์ทรงระบุถึงพี่น้องที่ต่ำต้อยที่สุดของพระองค์ว่า ‘เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ท่านทำสิ่งใดต่อพี่น้องผู้ต่ำต้อยที่สุดของเราคนหนึ่ง ท่านก็ทำสิ่งนั้นต่อเรา’ (มธ 25:40) นั่นคือ ในภาษาพระคัมภีร์ “พี่น้องที่ต่ำต้อย” ไม่เพียงแต่เป็นเด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้เปราะบาง ผู้ที่ไม่มีความสำคัญมากที่สุด ผู้ถูกข่มเหง ผู้ถูกกดขี่ ผู้ถูกละทิ้ง ผู้ยากไร้ ผู้ถูกไล่ให้ไปอยู่ชายขอบของสังคม (ถูกละเลย) ผู้ไม่มีการศึกษา ผู้เจ็บป่วย

และผู้ที่ถูกผู้มีอำนาจเหยียบย่ำ คือ พระคริสต์เจ้าผู้ทรงส่งราศีจะทรงพิพากษาด้วยความรักเพื่อนบ้านซึ่งประกอบด้วยการปรนนิบัติผู้หิวโหย ผู้กระหาย แยกแปลกหน้า ไม่มีเสื้อผ้าผู้เจ็บป่วย และผู้ถูกจองจำ ซึ่งพระองค์ทรงระบุว่า กระทำสิ่งนั้นต่อเขาเท่ากับกระทำต่อพระองค์เองด้วย (เทียบ มธ 25:34-36) ยิ่งกว่านั้น สำหรับพระเยซูเจ้า ความดีที่กระทำต่อมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะมีเชื้อชาติหรือศาสนาใดก็ตาม เป็นเกณฑ์เดียวในการตัดสิน ที่สุด อัครสาวกเปาโลยืนยันว่าคริสตชนทุกคนต้องดำเนินชีวิตตามข้อกำหนดของศักดิ์ศรีและความเคารพต่อสิทธิต่างๆของมนุษย์ทุกคน (เทียบ รม 13:8-10 ผู้ที่รักเพื่อนมนุษย์ก็ปฏิบัติตามธรรมบัญญัติครบถ้วนแล้ว) ตามพระบัญญัติใหม่แห่งความรัก (เทียบ 1 คร 13:1-13)

พัฒนาการในความคิดแบบคริสต์

13. ในขณะที่ความคิดแบบคริสต์พัฒนาขึ้น ความคิดดังกล่าวยังกระตุ้นและติดตามความก้าวหน้าของการไตร่ตรองความคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรีอีกด้วย โดยธรรมชาติอันยาวนานของปิตาจารย์แห่งพระศาสนจักร มานุษยวิทยาคริสต์ชั้นเอก (กรีก-โรมัน) เน้นหลักความเชื่อเรื่องมนุษย์ที่ถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงของพระเจ้า และบทบาทเฉพาะตัวของบุคคลในการเสริมสร้าง [21] โดยการกลั่นกรองมรดกที่ได้รับจากปรัชญาโบราณอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดแบบคริสต์ในสมัยกลางได้สังเคราะห์แนวคิดเรื่อง "บุคคล" ที่ยอมรับรากฐานทางอภิปรัชญาของศักดิ์ศรีมนุษย์ นั่นคือ นักบุญโทมัส อควไนัส (St. Thomas Aquinas) ได้ยืนยันเรื่องนี้เมื่อท่านได้ยืนยันว่า “บุคคล” หมายถึงสิ่งที่สมบูรณ์ที่สุดในธรรมชาติทั้งหมด นั่นคือ บัณฑิตบุคคลที่ดำรงอยู่ด้วยการใช้เหตุผล” เป็นลักษณะตามธรรมชาติ[22] ต่อมา แนวคิดมานุษยนิยมแบบคริสต์ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาได้เน้นย้ำถึงศักดิ์ศรีเชิงภววิทยาและการแสดงออกที่โดดเด่นในเรื่องการกระทำที่อิสระของมนุษย์ [23] แม้แต่ในงานเขียนของนักคิดสมัยใหม่ เช่น เดการ์ต (Descartes) และคานท์ (Kant) ซึ่งท้าทายรากฐานบางประการของมานุษยวิทยาแบบคริสต์ดั้งเดิม ก็ยังสัมผัสได้ถึงการใช้ไตร่ตรองของหนังสือวิวรรณ์อย่างชัดเจน นอกจากนั้น การไตร่ตรองแบบคริสต์เน้นความคิดรวบยอดของเรื่องศักดิ์ศรี โดยสร้างการไตร่ตรองทางปรัชญาใหม่เกี่ยวกับอัตวิสัยเชิงปฏิบัติการและทฤษฎี (theoretical and practical subjectivity) ซึ่งได้พิจารณาเป็นปัญหาอัตวิสัย (subjectivity) ในศตวรรษที่ 20 ความคิดนี้เข้าถึง นอกจากนั้น ความคิดที่ไหลมาจากมุมมอง (เช่นที่เห็นในเรื่องบุคลิกลักษณนิยม (Personalism ที่พิจารณาปัญหาที่เน้นผู้กระทำ –subjectivity) อีกครั้งที่หมายรวมแนวคิดเข้าใจร่วมกันที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเชิงอัตวิสัย (intersubjectivity) และความสัมพันธ์ต่างๆที่เชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกัน [24] ดังกล่าวได้ทำให้มานุษยวิทยาคริสต์ร่วมสมัย (Christian anthropology) มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น[25]

ยุคปัจจุบัน

14. ปัจจุบัน คำว่า “ศักดิ์ศรี” ส่วนใหญ่ใช้เพื่อเน้นย้ำถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว (uniqueness) ของบุคคลซึ่งไม่สามารถเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นใดในจักรวาลได้ จากมุมมองนี้ เราสามารถเข้าใจได้ว่าการใช้คำว่า “ศักดิ์ศรี” ในปฏิญญาสากลของสหประชาชาติปี 1948 อย่างไร ซึ่งกล่าวถึง “ศักดิ์ศรีโดยกำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวมนุษย์” ลักษณะที่ไม่สามารถโอนให้ผู้อื่นได้ของศักดิ์ศรีมนุษย์ชนนี้เท่านั้นที่ทำให้สามารถพูดถึงสิทธิมนุษยชนได้[26]

15. เพื่อชี้แจงแนวคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรี จำเป็นต้องชี้ให้เห็นว่า ศักดิ์ศรีไม่ใช่สิ่งที่บุคคลอื่นมอบให้ตามพรสวรรค์หรือคุณสมบัติ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลนั้นสูญเสียศักดิ์ศรีไปได้ หากบุคคลนั้นได้รับศักดิ์ศรีเช่นนี้ ก็จะได้รับอย่างมีเงื่อนไขและสามารถโอนให้ผู้อื่นได้ และความหมายของศักดิ์ศรี (แม้ว่าจะสมควรได้รับความเคารพนับถือมากเพียงใดก็ตาม) ก็จะต้องมีความเสี่ยงที่จะถูกยกเลิกไป ในทางกลับกัน ศักดิ์ศรีเป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาโดยกำเนิด ไม่ใช่ประสิทธิประสาทให้โดยมีเหตุเหนี่ยวนำในภายหลัง (a posteriori) แต่เป็นการมอบศักดิ์ศรีให้ก่อนการยอมรับใดๆ และไม่สามารถสูญเสียศักดิ์ศรีนั้นไปได้ ดังนั้น มนุษย์ทุกคนต่างก็มีศักดิ์ศรีที่มีคุณค่าในตัว (intrinsic dignity) อันเดียวกันนี้ไม่ว่ามนุษย์นั้นจะแสดงศักดิ์ศรีอย่างเหมาะสมหรือไม่ก็ตาม

16. ด้วยเหตุนี้ สันคายนาวาติกันครั้งที่ 2 จึงกล่าวถึง “ศักดิ์ศรีอันสูงส่งของบุคคลมนุษย์ ซึ่งอยู่เหนือสิ่งทั้งปวง และมีสิทธิและหน้าที่ที่เป็นสากลและไม่สามารถละเมิดได้” [27] ดังที่ประโยคเปิดของคำประกาศของสันคายนาวาติกัน Dignitatis Humanae (ศักดิ์ศรีมนุษย์) ได้เตือนใจไว้ว่า “มนุษย์ในยุคปัจจุบันสำนึกถึงศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ ผู้คนจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ เรียกร้องให้มนุษย์ใช้วิจารณญาณของตนเองอย่างเต็มที่และมีอิสรภาพที่รับผิดชอบต่อการกระทำของตน ไม่ควรตกอยู่ภายใต้แรงกดดันของการบังคับ แต่ควรได้รับแรงบันดาลใจจากความสำนึกแห่งหน้าที่”[28] นอกจากนั้น อิสรภาพทางความคิดและมโนธรรมดังกล่าว ทั้งในระดับบุคคลและส่วนรวม มีพื้นฐานอยู่ที่การรับรู้ศักดิ์ศรีมนุษย์ “ตามที่ทราบผ่านพระวาจาที่เผยแสดงของพระเจ้าและด้วยเหตุผลเอง”[29] นอกจากนั้น อาจารย์บุคคล (ผู้มีอำนาจสั่งสอนในพระศาสนจักร) (Magisterium) ได้พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของศักดิ์ศรีมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ พร้อมทั้งความต้องการและผลที่ตามมา จนกระทั่งมาถึงการยอมรับว่าศักดิ์ศรีมนุษย์ทุกคนที่อยู่เหนือกว่าสถานการณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

2. พระศาสนจักรประกาศ ส่งเสริม และประกันศักดิ์ศรีมนุษย์

17. พระศาสนจักรประกาศเรื่องสิทธิมนุษยชนของมนุษย์ทั้งปวง ไม่ว่าพวกเขามีสภาพหรือคุณลักษณะของการใช้ชีวิตเช่นไร การประกาศนี้ขึ้นกับความเชื่อมั่น 3 ประการ ได้แก่ ความสว่างแห่ง

ความเข้าใจของความเชื่อคริสต์ ที่ให้ศักดิ์ศรีมนุษย์เป็นคุณค่าที่มีค่าสูงมากและเสริมกำลังให้แก่ความต้องการภายใน (ด้านจิตใจ)

ภาพลักษณ์ที่ลบล้างไม่ได้

18. ความเชื่อมั่นประการแรกที่ได้จากหนังสือวิวรณ์ระบุว่า ศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์นั้นมาจากความรักของพระเจ้าผู้สร้าง ซึ่งได้ประทับลักษณะอันเป็นภาพลักษณ์ที่ลบไม่ได้ของพระเจ้าผู้สร้างไว้ในตัวบุคคลทุกคน (เทียบ ปฐก. 1:26) นอกจากนั้น พระผู้สร้างทรงเรียกให้แต่ละคนรู้จักพระองค์ รักพระองค์ และดำเนินชีวิตในความสัมพันธ์แห่งพันธสัญญากับพระองค์ ในขณะเดียวกัน ทรงเรียกบุคคลนั้นให้ดำเนินชีวิตในความเป็นพี่น้อง มีความยุติธรรม และสันติภาพกับผู้อื่นทุกคน ในมุมมองนี้ ศักดิ์ศรีไม่ได้หมายความว่าถึงเฉพาะจิตวิญญาณเท่านั้น แต่ยังหมายความว่าถึงบุคคลในฐานะหนึ่งเดียวที่แยกจากกันไม่ได้ของร่างกายและจิตวิญญาณ ดังนั้น ศักดิ์ศรีจึงติดกับร่างกายของแต่ละคนด้วย เขาจึงมีส่วนร่วมในรูปแบบตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า (imago Dei) และยังทรงเรียกให้ร่วมในพระสิริของพระวิญญาณของพระเจ้า(soul)ในความสุขแท้แบบพระเจ้า (divine beatitude) อีกด้วย

พระคริสต์เจ้าทรงยกระดับศักดิ์ศรีมนุษย์

19. ความเชื่อมั่นประการที่สองสืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ถูกเปิดเผยอย่างครบถ้วนเมื่อพระบิดาทรงส่งพระบุตรของพระองค์ ซึ่งทรงรับสภาพมนุษย์อย่างครบถ้วน นั่นคือ “ในธรรมล้ำลึกของการรับสภาพมนุษย์ (In the mystery of the Incarnation) พระบุตรของพระเจ้าทรงยืนยันศักดิ์ศรีของกายและจิตวิญญาณที่ประกอบเป็นมนุษย์” [30] พระเยซูคริสต์เจ้าทรงยืนยันว่า แต่ละคนมีศักดิ์ศรีที่มีอาจวัดปริมาณได้ เพียงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมนุษย์ วิธีการคือพระองค์ทรงรวมพระองค์เองเป็นหนึ่งกับมนุษย์ทุกคนผ่านการรับเอาสภาพมนุษย์พระเยซูคริสต์เจ้ายังทรงยืนยันว่า ศักดิ์ศรีนี้จะไม่วันสูญหายไป [31] ยิ่งกว่านั้น พระเยซูเจ้าทรงประกาศว่าอาณาจักรของพระเจ้าเป็นของคนยากจน คนต่ำต้อย คนที่ถูกดูหมิ่น และผู้ที่ทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตวิญญาณ โดยการรักษาโรคและความเจ็บป่วยทุกประเภท แม้กระทั่งโรคที่ร้ายแรงที่สุด เช่น โรคเรื้อน โดยยืนยันว่าสิ่งใดก็ตามที่เรากระทำกับบุคคลเหล่านี้ เท่ากับกระทำกับพระองค์ด้วย เนื่องจากพระองค์ประทับอยู่ในพวกเขา นั่นคือ พระเยซูเจ้าได้นำความแปลกใหม่ที่ยิ่งใหญ่ของการยอมรับศักดิ์ศรีของทุกคนด้วย มาที่ ผู้ที่ถือว่า “ไม่คู่ควร” นั่นคือ หลักการใหม่นี้ในประวัติศาสตร์มนุษย์ ซึ่งเน้นย้ำว่าบุคคลต่างๆ จะ “คู่ควร” ต่อการเคารพและความรักของเรามากยิ่งขึ้น เมื่อพวกเขาอ่อนแอ ถูกดูหมิ่น หรือทุกข์ทรมาน แม้กระทั่งถึงจุดที่สูญเสียรูปโฉม (figure) “ตัวบุคคล” ของมนุษย์ เปลี่ยนแปลงโฉมหน้าของโลก นอกจากนั้น หลักการใหม่นี้ได้ให้ชีวิตแก่สถาบันต่างๆ ที่ดูแคล คนที่อยู่ในสภาพ

เสียเปรียบ เช่น ทารกที่ถูกทอดทิ้ง เด็กกำพร้า ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความช่วยเหลือ ผู้ป่วยทางจิต ผู้ป่วยโรคที่รักษาไม่หายหรือพิการร้ายแรง และคนเร่ร่อนที่ใช้ชีวิตอยู่บนท้องถนน

กระแสวิพากษ์แห่งความสมบูรณ์ของศักดิ์ศรี

20. ความเชื่อมั่นประการที่สามเกี่ยวข้องกับชะตากรรมสูงสุดของมนุษย์ หลังจากการเนรมิตสร้าง และการรับสภาพมนุษย์ การกลับคืนพระชนมชีพของพระคริสต์เจ้าเผยให้เห็นด้านอื่นของศักดิ์ศรีมนุษย์ชน แท้จริงแล้ว “ศักดิ์ศรีมนุษย์ชนขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าเขาได้รับเรียกให้เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า” [32] ซึ่งกำหนดให้คงอยู่ชั่วนิรันดร์ ดังนั้น “ศักดิ์ศรีของชีวิตนี้เชื่อมโยงไม่เพียงแต่กับจุดเริ่มต้นกับข้อเท็จจริงที่ว่า ศักดิ์ศรีมาจากพระเจ้า แต่ยังรวมถึงจุดหมายสุดท้ายด้วย กับชะตากรรมของการมีความสัมพันธ์กับพระเจ้าในความรู้และความรักต่อพระองค์ ยิ่งกว่านั้น ในมุมมองของความจริงข้อนี้ นักบุญอิเรเนอัส (Saint Irenaeus) ได้อธิบายคุณลักษณะและเติมเต็มการยกย่องมนุษย์ของเขาว่า ‘แท้จริง ความรุ่งโรจน์ของพระเจ้า’ คือ ‘มนุษย์ที่ เป็นมนุษย์ที่มีชีวิต’ แต่ ‘ชีวิตของมนุษย์ประกอบด้วยภาพนิมิต (vision-ในอนาคต)ของพระเจ้า”[33]

21. ด้วยเหตุนี้ พระศาสนจักรจึงเชื่อและยืนยันว่า มนุษย์ทุกคน—ซึ่งถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงของพระเจ้าและได้รับการสร้างขึ้นใหม่ [34] ในพระบุตร ซึ่งทรงรับสภาพมนุษย์ ถูกตรึงกางเขน และทรงกลับคืนพระชนมชีพ—ทรงได้รับเรียกให้เจริญวัยภายใต้การกระทำของพระจิตเจ้า เพื่อสะท้อนพระสิริรุ่งโรจน์ของพระบิดาในภาพลักษณ์เดียวกัน และเพื่อแบ่งปันในชีวิตนิรันดร์ (เทียบ ยน. 10:15-16, 17:22-24; 2 คร. 3:18; อฟ 1:3-14) แท้จริงแล้ว “หนังสือวิวรณ์ [...] แสดงให้เห็นศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์อย่างครบถ้วนของเขาเอง”[35]

การผูกมัดตนต่ออิสราภาพของตนเอง

22. แต่ละคนมีศักดิ์ศรีที่ไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้ เพราะติดตัวมาตั้งแต่เกิดในฐานะของขวัญที่ไม่อาจเพิกถอนได้ อย่างไรก็ตาม การเลือกที่จะแสดงออกถึงศักดิ์ศรีนั้นและแสดงออกมาอย่างเต็มที่หรือปกปิดศักดิ์ศรีนั้นขึ้นอยู่กับการตัดสินใจที่อิสระและรับผิดชอบของบุคคล ยิ่งกว่านั้น ผู้นำพระศาสนจักรบางคน เช่น นักบุญอิเรเนอัส (St. Irenaeus) และนักบุญยอห์น ดามัสซีน (St. John Damascene) แยกความแตกต่างระหว่าง “ภาพลักษณ์” กับ “ความคล้ายคลึง (likeness)” ที่กล่าวถึงในหนังสือปฐมกาล (Genesis) (เทียบ 1:26) ดังนั้น ความคิดนี้ทำให้มีมุมมองที่พลวัตเกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์ที่เข้าใจว่า ภาพลักษณ์ของพระเจ้าได้รับมอบหมายให้กับอิสราภาพของมนุษย์ เพื่อว่าภายใต้การชี้นำและการกระทำของพระจิต ความคล้ายคลึงพระเจ้าจะได้เติบโตขึ้น และแต่ละคนจะได้บรรลุถึงศักดิ์ศรีสูงสุดของตน [36] นอกจากนั้น มนุษย์ทุกคนได้รับเรียกให้แสดงขอบเขตทางภววิทยาของศักดิ์ศรีของตนใน

ระดับที่ยืนยันการมีอยู่ที่เลือกได้เอง (existential level) และศีลธรรม โดยที่พวกเขาใช้อิสรภาพของตนในการมุ่งไปสู่ความดีที่แท้เพื่อตอบสนองต่อความรักของพระเจ้า ดังนั้น ในฐานะผู้ที่ถูกสร้างตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า บุคคลมนุษย์จะไม่สูญเสียศักดิ์ศรีของตนเองและจะไม่หยุดที่จะถูกเรียกร้องให้ยอมรับความดีอย่างอิสระ ในเวลาเดียวกัน ขยายขอบเขตที่แต่ละบุคคลตอบสนองต่อความดี ศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคลนั้นสามารถแสดงออกมาได้อย่างอิสระ เป็นพลวัต (dynamic-มีพลังคล่องแคล่ว) และก้าวหน้า ด้วยเหตุนี้ ศักดิ์ศรีของบุคคลนั้นจึงสามารถเติบโตและบรรลุผลภาวะได้เช่นกัน ดังนั้น แต่ละคนต้องพยายามมีชีวิตอยู่ (live up) ให้สมศักดิ์ศรีของตนเองอย่างให้สมบูรณ์เต็มที่ เมื่อพิจารณาจากสิ่งนี้แล้ว เราจะเข้าใจได้ว่าบาปสามารถทำร้ายและบดบังศักดิ์ศรีมนุษย์ชนได้อย่างไร เนื่องจากเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีนั้น แต่บาปไม่สามารถยกเลิกข้อเท็จจริงที่ว่ามนุษย์ถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และคล้ายคลึงพระเจ้าได้ ด้วยวิธีนี้ ความเชื่อจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เหตุผลรับรู้ถึงศักดิ์ศรีมนุษย์ชน และยอมรับ เสริมสร้างการทำให้มั่นคง และชี้แจงคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรี ดังที่พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 (Benedict XVI) ทรงชี้ให้เห็นว่า “อย่างไรก็ตาม หากศาสนาไม่แก้ไข เหตุผลด้วยก็อาจตกเป็นเหยื่อของการบิดเบือนได้ เช่น ใช้เหตุผลในทางที่ผิด หรือนำไปปรับใช้บางส่วน ก็จะล้มเหลวในการคำนึงถึงศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ การใช้เหตุผลในทางที่ผิดดังกล่าวเป็นสาเหตุของการค้าทาสในตอนแรก และนำไปสู่ความชั่วร้ายทางสังคมอื่นๆ อีกมากมาย ไม่น้อยไปกว่าอุดมการณ์เผด็จการในศตวรรษที่ 20” [37]

3. ศักดิ์ศรีคือรากฐานของสิทธิมนุษยชนและหน้าที่

23. ดังที่พระสันตะปาปาฟรานซิสตรัสไว้ว่า “ในวัฒนธรรมสมัยใหม่ การอ้างอิงที่ใกล้เคียงที่สุดกับหลักการของศักดิ์ศรีอันไม่อาจพรากได้ของบุคคลก็คือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights), ซึ่งนักบุญยอห์น ปอลที่ 2 ทรงนิยามว่าเป็น ‘หลักชัยบนเส้นทางอันยาวนานและยากลำบากของมนุษยชาติ’ และเป็น ‘การแสดงออกถึงมโนธรรมสูงสุดอย่างหนึ่งของมนุษยชาติ’” [38] เพื่อต่อต้านความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกความหมายอันลึกซึ้งของปฏิญญาสากลดังกล่าว จำเป็นต้องระลึกถึงหลักการสำคัญบางประการที่ต้องให้เกียรติอยู่เสมอ

ความเคารพอย่างไม่มีเงื่อนไขสำหรับศักดิ์ศรีมนุษย์

24. ประการแรก แม้ว่าเราตระหนักในศักดิ์ศรีมนุษย์มากขึ้น แต่ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับแนวคิดรวมยอดนี้ยังคงบิดเบือนความหมายอยู่มาก นอกจากนั้น บางคนเสนอว่าควรใช้คำว่า “ศักดิ์ศรีส่วนบุคคล” (และสิทธิ “ของบุคคล”) แทนคำว่า “ศักดิ์ศรีมนุษย์ชน” (และสิทธิ “ของมนุษย์”)

เนื่องจากพวกเขาเข้าใจว่า “บุคคล” เป็นเพียง “ผู้ที่สามารถใช้เหตุผลได้” จากนั้น พวกเขาจึงโต้แย้งว่า ศักดิ์ศรีและสิทธิได้ตั้งมาจากสมรรถนะในความรู้และอิสรภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งมนุษย์ทุกคนไม่ได้มี ดังนั้น ตามความเห็นของพวกเขา ทารกในครรภ์ไม่มีศักดิ์ศรีส่วนบุคคล เช่นเดียวกับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และแต่ละบุคคลที่มีความบกพร่องทางจิตใจก็เช่นกัน [39] ในทางตรงกันข้าม พระศาสนจักรยืนยันถึงศักดิ์ศรีมนุษย์ชนทุกคน เนื่องจากเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ในตัวเองแต่เกิดอย่างชัดเจน แต่ยังคงอยู่ “ในทุกสถานการณ์” นอกจากนี้ การยอมรับศักดิ์ศรีนี้ แนนอนต้องขึ้นกับการตัดสินใจว่าบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะเข้าใจและกระทำการอย่างอิสระได้หรือไม่ มิฉะนั้น ศักดิ์ศรีนี้จะไม่ได้ติดตัวบุคคลเป็นอิสระจากสถานการณ์ของแต่ละคนนั้น และด้วยเหตุนี้ เราจึงสมควรเคารพในศักดิ์ศรีอย่างไม่มีเงื่อนไข เพียงยอมรับศักดิ์ศรีที่แท้จริงและไม่สามารถเอาไปได้จากตัวมนุษย์ทุกคนเท่านั้น จะทำให้เรารับประกันรากฐานของคุณสมบัติที่มั่นคงและไม่สามารถละเมิดได้ดังกล่าว มิฉะนั้น การยอมรับศักดิ์ศรีมนุษย์ชนก็จะกวัดแกว่งอยู่ระหว่างการตัดสินใจที่แปรผันกับอำเภอใจหากไม่มีพื้นฐานทางทฤษฎีวิทยาปฏิบัติ ในที่สุด ข้อกำหนดเบื้องต้นเพียงอย่างเดียวในการพูดถึงศักดิ์ศรีที่ติดตัวบุคคลก็คือการเป็นสมาชิกในเผ่าพันธุ์มนุษย์ ด้วยเหตุนี้ “สิทธิของบุคคลคือสิทธิของมนุษย์”[40]

ฐานเป้าหมายเพื่อเสรีภาพของมนุษย์

25. ประการที่สอง แนวคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรีมนุษย์ชนยังถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดเป็นครั้งคราวเพื่อเป็นเหตุผลในการขยายสิทธิใหม่ ๆ โดยพลการ ซึ่งสิทธิหลายประการขัดแย้งกับสิทธิที่กำหนดไว้แต่เดิมและมักขัดแย้งกับสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีชีวิต [41] ยิ่งกว่านั้น ดูเหมือนว่ารับรองความสามารถในการแสดงออกและบรรลุถึงความชอบส่วนตัวหรือความปรารถนาส่วนตัว นอกจากนั้น มุมมองนี้ระบุศักดิ์ศรีว่าเป็นอิสรภาพพิเศษและเฉพาะบุคคลซึ่งสามารถกำหนดความปรารถนาและแนวโน้มส่วนบุคคลบางอย่าง เป็น “สิทธิ” ที่ชุมชนต้องรับรองและจัดหาทุนให้ อย่างไรก็ตาม ศักดิ์ศรีมนุษย์ชนไม่สามารถขึ้นอยู่กับมาตรฐานส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว และไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นสภาวะทางจิตและกายของปัจเจกบุคคล ในทางกลับกัน การปกป้องศักดิ์ศรีมนุษย์ชนนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการที่เป็นส่วนประกอบติดตัวตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจตามอำเภอใจของแต่ละบุคคลหรือการยอมรับทางสังคม ดังนั้น หน้าที่ที่เกิดจากการยอมรับศักดิ์ศรีของผู้อื่นและสิทธิที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลมาจากศักดิ์ศรีนั้น จึงมีเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมและเป็นจริงตามวัตถุประสงค์ตามธรรมชาติของมนุษย์ที่เรามีร่วมกัน นอกจากนั้น หากไม่มีพื้นฐานที่เป็นวัตถุประสงค์ดังกล่าว แนวคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรีจะกลายเป็นหัวข้อเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (de facto subject) ภายใต้รูปแบบต่างๆ ของการใช้อำนาจตามอำเภอใจและผลประโยชน์ของการใช้อำนาจที่หลากหลายมากที่สุด

โครงสร้างที่เกี่ยวข้องของบุคคลมนุษย์

26. เมื่อเราพิจารณาศักดิ์ศรีมนุษย์ผ่านมุมมองของลักษณะนิสัยของบุคคลมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกันของบุคคลมนุษย์ ศักดิ์ศรีมนุษย์จะช่วยเหลือเขาจนมุมมองที่แคบๆ ของอิสรภาพที่อ้างถึงตนเองและเน้นปัจเจกบุคคล เป็นการอ้างสิทธิที่จะสร้างคุณค่าของตนเองโดยไม่คำนึงถึงบรรทัดฐานเชิงวัตถุวิสัยของดีและความสัมพันธ์ภาพของเรากับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ แท้จริงแล้ว มีความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในการลดศักดิ์ศรีมนุษย์ให้เหลือเป็นเพียงความสามารถในการกำหนดอัตลักษณ์และอนาคตของตนเองอย่างอิสระจากผู้อื่น ในความเข้าใจที่ผิดๆ เกี่ยวกับอิสรภาพนี้ การยอมรับซึ่งกันและกันในหน้าที่และสิทธิที่ช่วยให้เราดูแลซึ่งกันและกันนั้นเป็นไปได้ถ้าไม่คำนึงถึงการเป็นสมาชิกในชุมชนมนุษย์ นอกจากนั้น ในความเป็นจริง ดังที่พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ทรงระลึกว่า การจัดวางอิสรภาพ "เพื่อรับใช้บุคคลมนุษย์และการเติมเต็มของบุคคล ผ่านการให้ตัวเองเป็นของขวัญและเปิดกว้างรับผู้อื่น แต่เมื่อทำอิสรภาพให้เป็นสิ่งที่สมบูรณ์ในแบบปัจเจกบุคคล อิสรภาพนั้นก็จะทำให้เนื้อหาและความหมายดั้งเดิมว่างเปล่าไร้ความหมาย และทำให้ความหมายของอิสรภาพขัดแย้งกับศักดิ์ศรี"[42]

27. ศักดิ์ศรีมนุษย์ยังครอบคลุมถึงสมรรถนะที่ติดตัวมาแต่กำเนิดในธรรมชาติของมนุษย์ในการรับภาระผูกพันต่อผู้อื่น

28. ความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ซึ่งโดดเด่นด้วยแนวคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรี ไม่ควรทำให้เราลืมความดีของสิ่งสร้างอื่นๆ นอกจากนั้น สิ่งมีชีวิตเหล่านี้มีอยู่ไม่เพียงเพื่อทำคุณประโยชน์ของมนุษย์เท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าในตัวเองอีกด้วย ศักดิ์ศรีเป็นเหมือนของขวัญที่มอบให้กับมนุษย์เพื่อทะนุถนอมและฝึกฝนด้วย ดังนั้น ในขณะที่เราสงวนแนวคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรีไว้สำหรับมนุษย์ ในเวลาเดียวกัน ต้องยืนยันความดีของสิ่งสร้างอื่นๆ ในจักรวาลด้วยเช่นกัน ดังที่พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงชี้ให้เห็นว่า “เราจึงได้รับเรียกให้เคารพสิ่งสร้างและกฎเกณฑ์ที่ติดตัวมา [...] ด้วยศักดิ์ศรีอันเป็นเอกลักษณ์และพรสวรรค์แห่งสติปัญญาของเรา, ‘สิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดมีความดีและความสมบูรณ์แบบเฉพาะตัว... สิ่งสร้างแต่ละชนิดซึ่งมีเจตจำนงในตัวเอง สะท้อนรังสีแห่งปัญญาและความดีอันไม่มีสิ้นสุดของพระเจ้าในแบบของตัวเอง ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเคารพความดีเฉพาะตัวของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของอย่างขาดระเบียบวิธี”[43]

ยิ่งไปกว่านั้น “ทุกวันนี้ เราพบว่าตัวเราเองถูกบังคับให้ตระหนักว่าเราสามารถรักษา ‘แนวคิดมนุษย์นิยม ที่ถือว่ามนุษย์ เป็นศูนย์กลางหรือสิ่งที่สำคัญที่สุดในโลก) ((situated anthropocentrism)’ เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง เราต้องยอมรับว่าชีวิตมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ไม่อาจเข้าใจได้และยังยืนยันไม่ได้หากไม่มีสิ่งมีชีวิตอื่น”[44] เมื่อมองในแง่นี้ “ไม่ใช่เรื่องที่เรายังไม่แยแสเลยที่สิ่งมีชีวิตหลายสายพันธุ์กำลังสูญพันธุ์ และวิกฤตสภาพอากาศยังส่งผลกระทบต่อชีวิตของสิ่งสร้างสร้างอื่นๆ อีกมากมาย”[45] อันที่

จริงแล้ว หน้าที่ของศักดิ์ศรีมนุษย์คือการดูแลสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อระบบนิเวศของมนุษย์ ที่รักษาการดำรงอยู่ของมนุษย์เอง

29. แม้ว่าเงื่อนไขพื้นฐานเหล่านี้จำเป็น แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะรับประกันการเติบโตของบุคคลว่าจะสอดคล้องกับศักดิ์ศรีของเขาหรือเธอ ขณะที่ “พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างมนุษย์ให้มีเหตุผลและทรงมอบศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ที่สามารถริเริ่มและควบคุมการกระทำของตนเองได้”[46] ด้วยการคำนึงถึงความคิดนี้ แต่เจตจำนงเสรีของเรามักจะเลือกความชั่วมากกว่าความดี ดังนั้น อิสระภาพของมนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการปลดปล่อย นอกจากนั้น นักบุญเปาโลในจดหมายถึงชาวกาลาเทียยืนยันว่า “พระคริสตเจ้าทรงปลดปล่อยเราให้เป็นอิสระแล้ว” (กท 5:1) โดยระลึกถึงหน้าที่ที่เหมาะสมสำหรับคริสตชนแต่ละคน ซึ่งรับผิดชอบในการปลดปล่อยที่ขยายไปทั่วโลก (เทียบ โรม 8:19) นี่คือการปลดปล่อยที่เริ่มจากใจของแต่ละคน ที่ได้รับการเรียกร้องให้แพร่กระจายและแสดงพลังแห่งมนุษยธรรมไปยังความสัมพันธ์ทั้งหมด

30. อิสระภาพเป็นของขวัญอันมหัศจรรย์จากพระเจ้า แม้ว่าพระเจ้าจะทรงดึงดูดเราให้มาหาพระองค์ด้วยพระหรรษทานของพระองค์ พระองค์ก็ทรงกระทำในลักษณะที่ไม่ละเมิดอิสระภาพของเรา ดังนั้น ความผิดพลาดอย่างร้ายแรง คือการคิดว่าการอยู่ห่างจากพระเจ้าและปฏิเสธความช่วยเหลือของพระองค์จะทำให้เรามีอิสระมากขึ้นและมีศักดิ์ศรีมากขึ้น แต่การอยู่ห่างจากพระเจ้าผู้สร้าง (creator) อิสระภาพของเราก็จะอ่อนลงและถูกบดบังไป เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้น หากเราวาดภาพอิสระภาพเองว่าตนเองเป็นอิสระจากการอ้างอิงภายนอกใดๆ และมองว่าความสัมพันธ์ใดๆ กับความจริงก่อนหน้านี้เป็นภัยคุกคาม จะส่งผลให้การเคารพอิสระภาพและศักดิ์ศรีของผู้อื่นลดน้อยลงด้วย ดังที่พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงอธิบายไว้ว่า “เจตจำนงที่เชื่อเองว่าตนเองไม่สามารถแสวงหาความจริงและความดีได้โดยสิ้นเชิงนั้นไม่มีเหตุผลเชิงวัตถุวิสัยหรือแรงจูงใจที่จะป้องกันคนที่ถูกบังคับด้วยการทำให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหายวับไป นั่นคือ เจตจำนงนั้นไม่มี ‘เอกลักษณ์’ ที่จะปกป้องและสร้างขึ้นมาได้ด้วยการตัดสินใจที่อิสระและมีจิตสำนึกอย่างแท้จริง ดังนั้น เจตจำนงนั้น จึงไม่สามารถเรียกร้องความเคารพจาก ‘เจตจำนง’ อื่นๆ ได้ ซึ่งเจตจำนงเหล่านี้เองก็แยกตัวออกจากตัวตนที่ลึกที่สุดของตนเอง และดังนั้น จึงสามารถกำหนด ‘เหตุผล’ อื่นๆ ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่ใช่ ‘เหตุผล’ ใดๆ เลย นอกจากนั้น ภาพลวงตาที่ว่าความสัมพันธ์ทางศีลธรรมเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการอยู่ร่วมกันอย่างสันตินั้น แท้จริงแล้ว เป็นที่มาของการแบ่งแยกและการปฏิเสธศักดิ์ศรีมนุษย์มนุษย์”[47]

31. ยิ่งไปกว่านั้น การกำหนดอิสระภาพที่เป็นนามธรรมโดยปราศจากอิทธิพล บริบท หรือข้อจำกัดใดๆ ถือเป็นสิ่งที่ไม่สมจริง ในทางกลับกัน “การใช้อิสระภาพส่วนบุคคลอย่างเหมาะสมต้องมีเงื่อนไขเฉพาะของระเบียบทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย การเมือง และวัฒนธรรม” [48] แต่มักจะ

ไม่ได้รับการเติมเต็ม ในที่นี้ บุคคลบางคนมี “อิสราภาพ” มากกว่าคนอื่นๆ นอกจากนั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับประเด็นนี้ว่า “บางคนเกิดมาในครอบครัวที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ ได้รับการศึกษาที่ดี เติบโตมาอย่างมีคุณค่าทางโภชนาการ หรือมีพรสวรรค์โดยธรรมชาติ พวกเขาจะไม่จำเป็นต้องมีรัฐที่คอยสนับสนุน พวกเขาเพียงแค่เรียกร้องอิสราภาพของตนเองเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์เดียวกันนี้ใช้ไม่ได้กับผู้พิการ ผู้ที่เกิดมาในความยากจนข้นแค้น ผู้ที่ขาดการศึกษาที่ดีและเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมได้น้อย หากสังคมถูกควบคุมโดยเกณฑ์ของอิสราภาพและประสิทธิภาพของตลาดเป็นหลัก ก็ไม่มีที่สำหรับคนเหล่านี้ และภราดรภาพก็ยังคงเป็นเพียงอุดมคติที่คลุมเครือ”[49] ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเข้าใจว่า “การจัดความยุติธรรมช่วยส่งเสริมอิสราภาพและศักดิ์ศรีมนุษย์ชน”[50] ในทุกระดับของความพยายามของมนุษย์ ยิ่งกว่านั้น เพื่อให้เกิดอิสราภาพที่แท้จริง “เราต้องให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กลับมาเป็นศูนย์กลาง และต้องการสร้างโครงสร้างทางสังคมทางเลือกให้อยู่บนเสาหลักนั้น”[51] ในทำนองเดียวกัน อิสราภาพมักถูกบดบังด้วยอิทธิพลทางจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ในที่สุดอิสราภาพที่แท้จริงและในประวัติศาสตร์จำเป็นต้องได้รับการ “ปลดปล่อย” อยู่เสมอ นอกจากนี้ เราต้องยืนยันสิทธิพื้นฐานในการมีอิสราภาพทางศาสนาอีกครั้ง

32. ในเวลาเดียวกัน ประวัติศาสตร์ของมนุษย์แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่ชัดเจนในการทำความเข้าใจเรื่องความก้าวหน้าดังกล่าวศักดิ์ศรีมนุษย์ชนนั้น แม้ว่ายังมีเงาและความเสี่ยงของการถดถอยเสมอก็ตาม นอกจากนั้น เราเข้าใจความก้าวหน้าดังกล่าวว่า ศักดิ์ศรีมนุษย์ชนนั้นมาจากข้อเท็จจริงที่ว่ามีความปรารถนาที่เพิ่มมากขึ้นในการขจัดลัทธิเหยียดเชื้อชาติ การค้าทาส และการกีดกันผู้หญิง เด็ก คนป่วย และผู้พิการ แรงบันดาลใจนี้ได้รับการเสริมกำลังภายใต้อิทธิพลของความเชื่อคริสตชน ซึ่งยังแข็งแกร่งอย่างต่อเนื่อง แม้แต่ในสังคมที่เป็นฆราวาสมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม การเดินทางที่ยากลำบากทำให้ศักดิ์ศรีมนุษย์ชนก้าวหน้า แท้จริงยังคงห่างไกลจากความสมบูรณ์แบบ

4. การละเมิดศักดิ์ศรีมนุษย์อย่างร้ายแรงบางประการ

33. เมื่อพิจารณาจากการไตร่ตรองเกี่ยวกับความสำคัญของศักดิ์ศรีมนุษย์แต่ก่อน ส่วนสุดท้ายของคำประกาศนี้กล่าวถึงการละเมิดศักดิ์ศรีดังกล่าวอย่างร้ายแรงและเฉพาะเจาะจงบางประการ โดยกล่าวถึงในเจตนารมณ์ที่เหมาะสมกับอาจารย์บุคคลของพระศาสนจักร ซึ่งได้แสดงออกอย่างเต็มที่ในคำสอนของพระสันตะปาปาองค์ล่าสุด ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ตัวอย่างเช่น พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงเตือนเราอย่างไม่วัจักเหน็ดเหนื่อยถึงความจำเป็นในการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยกล่าวว่า “มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและพัฒนาตนเองอย่าง

ครบถ้วน ไม่มีประเทศใดไม่ปฏิเสธสิทธิพื้นฐานนี้ ผู้คนมีสิทธินี้แม้ว่าพวกเขาจะไม่มีผลผลิตที่เป็นประโยชน์หรือเกิดมาพร้อมกับข้อจำกัดหรือพัฒนา สิ่งนี้ไม่ได้ลดทอนศักดิ์ศรีอันยิ่งใหญ่ของพวกเขาในฐานะบุคคล ศักดิ์ศรีที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์แต่ขึ้นอยู่กับคุณค่าภายในของการดำรงอยู่ของพวกเขา หากไม่ยึดมั่นในหลักการพื้นฐานนี้ อนาคตของภราดรภาพหรือการอยู่รอดของมนุษยชาติก็จะมีอยู่”[52] ในทางกลับกัน พระองค์ไม่เคยหยุดที่จะชี้ให้เห็นถึงการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเป็นรูปธรรมในยุคสมัยของเรา โดยเรียกร้องให้เราแต่ละคนตื่นรู้ถึงความรับผิดชอบและความจำเป็นในการมุ่งมั่นอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องนี้

34. การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรงบางประการในปัจจุบัน เราสามารถใช้คำสอนของสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ซึ่งเน้นย้ำว่า “การกระทำผิดต่อชีวิต เช่น ฆาตกรรม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การทำแท้ง การรุกราน และการฆ่าตัวตายโดยเจตนา” จะต้องได้รับการยอมรับว่า ขัดต่อศักดิ์ศรีมนุษย์ [53] นอกจากนี้ สังคายนายังยืนยันว่า “การละเมิดความสมบูรณ์ของบุคคลมนุษย์ เช่น การทำร้ายร่างกาย การทรมานร่างกายและจิตใจ การกีดกันทางจิตใจที่ไม่เหมาะสม” ล้วนละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยเช่นกัน [54] ในที่สุด ก็ได้ประณาม “การกระทำผิดทั้งหมดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น สภาพความเป็นอยู่ต่ำกว่ามนุษย์ นอกจากนั้น การจำคุกโดยพลการ การเนรเทศ การเป็นทาส การค้าประเวณี การขายผู้หญิงและเด็ก สภาพการทำงานที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี ซึ่งบุคคลถูกปฏิบัติเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อผลกำไร มากกว่าจะให้เป็นบุคคลที่เป็นอิสระและมีความรับผิดชอบ”[55] ในที่นี้ ควรกล่าวถึงโทษประหารชีวิตด้วย เพราะสิ่งนี้ยังละเมิดศักดิ์ศรีที่ไม่อาจโอนได้ของทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม [56] ในเรื่องนี้ เราต้องยอมรับว่า “การปฏิเสธโทษประหารชีวิตอย่างเด็ดขาดแสดงให้เห็นว่าเราสามารถยอมรับศักดิ์ศรีที่ไม่อาจโอนได้ของมนุษย์ทุกคน และยอมรับว่าเขาหรือเธอมีที่หนึ่งยืนในจักรวาลนี้ได้ หากข้าพเจ้าไม่ปฏิเสธศักดิ์ศรีนั้นต่ออาชญากรที่เลวร้ายที่สุด ข้าพเจ้าก็จะไม่ปฏิเสธศักดิ์ศรีนั้นกับใคร ข้าพเจ้าจะให้ทุกคนมีโอกาสได้แบ่งปันโลกใบนี้กับข้าพเจ้า แม้ว่าเราจะมีแตกต่างกันก็ตาม”[57] นอกจากนี้ ยังเหมาะสมที่จะย้ำถึงศักดิ์ศรีของผู้ที่ถูกคุมขัง ซึ่งมักต้องใช้ชีวิตในสภาพที่ไม่สมศักดิ์ศรี ทำยที่สุด ควรระบุว่า แม้ว่าใครบางคนจะกระทำความผิดร้ายแรง การทรมานก็ขัดแย้งกับศักดิ์ศรีที่มนุษย์ทุกคนพึงมีโดยสิ้นเชิง

35. แม้จะไม่ได้อ้างศักดิ์ศรีอย่างละเอียดถี่ถ้วน แต่ย่อหน้าต่อไปนี้จะกล่าวถึงการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ร้ายแรงบางประการซึ่งเกี่ยวข้องกันโดยเฉพาะ

เรื่องน่าทึ่งของความยากจน

36. ปრაกฏการณ์อย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการปฏิเสธศักดิ์ศรีมนุษย์จำนวนมากคือความยากจนขั้นสุดขีด ซึ่งเชื่อมโยงกับการกระจายความมั่งคั่งที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังที่พระสันตะปาปาจอห์น

ปอลที่ 2 ทรงเน้นย้ำว่า “ความอยุติธรรมครั้งใหญ่ที่สุดอย่างหนึ่งในโลกยุคปัจจุบันประกอบด้วยสิ่งนี้ โดยเฉพาะ นั่นคือ เมื่อเทียบผู้ที่มีมากกับผู้มีน้อย และเทียบกับผู้ที่แทบไม่มีเลยกับผู้ที่มี (ทรัพย์สินและอื่นๆ) ความอยุติธรรมดังกล่าวเกิดจากการกระจายสินค้าและบริการที่เดิมตั้งใจให้ทุกคนมีอย่างเท่าเทียมกัน”[58] ยิ่งไปกว่านั้น การแยกแยะอย่างหยาบๆ ระหว่างประเทศที่ “ร่ำรวย” และ “ยากจน” ก็ถือเป็นความเข้าใจผิด เพราะพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงยอมรับว่า “ความมั่งคั่งของโลกกำลังเติบโตในเชิงสัมบูรณ์ แต่ความไม่เท่าเทียมกันกลับเพิ่มมากขึ้น ในประเทศร่ำรวย ภาคส่วนใหม่ๆ ของสังคมกำลังตกอยู่ภายใต้ความยากจน และความยากจนรูปแบบใหม่กำลังเกิดขึ้น”ในพื้นที่ยากจน แต่คนบางกลุ่มได้รับความเพลิดเพลินจาก ‘การพัฒนาแบบสุดโต่ง’ (super-development)’ ที่สิ้นเปลืองและเป็นแบบบริโภคนิยม ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามที่ยอมรับไม่ได้กับสถานการณ์ของความอดอยากที่ไร้มนุษยธรรมที่ยังคงดำเนินอยู่” เป็น “เรื่องอื้อฉาวเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมที่เห็นได้ชัด’ ยังคงดำเนินต่อไป”[59] จนศักดิ์ศรีของคนจนถูกปฏิเสธเป็นสองเท่าเนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรที่จะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของพวกเขา และเพื่อนบ้านไม่สนใจใยดีพวกเขา

37. ดังนั้น เราต้องสรุปตามพระสันตะปาปาฟรานซิสว่า “ความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น แต่ความไม่เท่าเทียมกันก็เพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลให้ ‘รูปแบบใหม่ของความยากจนกำลังเกิดขึ้น’ นอกจากนั้น ข้ออ้างที่ว่าโลกสมัยใหม่ได้ลดความยากจนลงนั้น เกิดขึ้นจากการวัดความยากจนด้วยเกณฑ์จากอดีตที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน”[60] ดังนั้น ความยากจน “สามารถเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ภาวะที่ถูกครอบงำอยู่กับการลดต้นทุนแรงงานโดยไม่สนใจถึงผลที่ตามมาที่ร้ายแรง เนื่องจากการว่างงานที่เกิดขึ้นโดยตรงจะนำไปสู่การขยายตัวของความยากจน”[61] ดังนั้น เราต้องยอมรับว่าในบรรดา “ผลกระทบอันเลวร้ายของอาณานิคม” เหล่านี้ [62] “ไม่มีความยากจนใดที่เลวร้ายไปกว่าความยากจนที่พรากงานและศักดิ์ศรีของงานไป”[63] ยิ่งกว่านั้น หากบางคนเกิดในประเทศหรือครอบครัวที่มีโอกาสพัฒนาน้อยกว่า เราควรยอมรับว่าสิ่งนี้ขัดต่อศักดิ์ศรีของพวกเขา ซึ่งเป็นศักดิ์ศรีเดียวกับคนที่เกิดในครอบครัวหรือประเทศที่ร่ำรวย เราทุกคนต่างต้องรับผิดชอบต่อความไม่เท่าเทียมกันที่ชัดเจนนี้ แม้ว่าจะอยู่ในระดับที่แตกต่างกันก็ตาม

สงคราม

38. โศกนาฏกรรมอีกอย่างหนึ่งที่ปฏิเสธศักดิ์ศรีมนุษย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน คือ สงคราม “สงคราม การก่อการร้าย การข่มเหงทางเชื้อชาติหรือศาสนา และการดูหมิ่นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อื่นๆ อีกมากมาย [...] ‘กลายเป็นเรื่องธรรมดาสามัญเหมือนกลายเป็น ‘สงครามโลกครั้งที่สาม’ ที่เกิดขึ้นจริงและต้องต่อสู้กันทีละน้อย”[64] ยิ่งกว่านั้น ทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ด้วยการทำลายล้างและความทุกข์ทรมาน นั่นคือ “ในขณะที่ยืนยันสิทธิที่ไม่อาจโอนให้

ผู้อื่นได้ในการป้องกันตนเองและความรับผิดชอบในการปกป้องผู้ที่มีชีวิตถูกคุกคาม เราต้องยอมรับว่าสงครามคือ ‘ความพ่ายแพ้ของมนุษยชาติ’ เสมอ ไม่มีสงครามใดมีค่ากับน้ำตาของแม่ที่เห็นลูกของเธอถูกทำร้ายจนพิการหรือถูกฆ่า ไม่มีสงครามใดที่มีค่ากับการสูญเสียชีวิตของมนุษย์แม้แต่คนเดียว สิ่งมีชีวิตอันศักดิ์สิทธิ์ที่ถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์และความคล้ายคลึงของพระเจ้าผู้สร้าง ไม่มีสงครามใดที่มีค่าเท่ากับการวางยาพิษบ้านพักสาธารณะของเรา และไม่มีสงครามใดที่มีค่าเท่ากับความสิ้นหวังของผู้ที่ถูกบังคับให้ละทิ้งบ้านเกิดเมืองนอนและถูกไล่ออกไป จากช่วงเวลาหนึ่งไปสู่อีกช่วงเวลาหนึ่ง จากบ้านและครอบครัว จากความผูกพันฉันเพื่อนทางสังคมและจากวัฒนธรรมที่สั่งสมมา บางครั้งสร้างกันมาหลายชั่วอายุคน”[65] ตามข้อเท็จจริง สงครามทั้งหมดนั้น เป็นเพียง “ความขัดแย้งกับศักดิ์ศรีมนุษย์ชน” “เป็นความขัดแย้งที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ แต่กลับทำให้ปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้น”[66] ประเด็นนี้ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นในยุคสมัยของเราแต่กลับถือเป็นเรื่องปกติไปแล้วเมื่อพลเรือนผู้บริสุทธิ์จำนวนมากต้องเสียชีวิตนอกขอบเขตของสนามรบ

39. ดังนั้น แม้กระทั่งทุกวันนี้ พระศาสนจักรก็ยังไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากทำตามพระดำรัสของพระสันตะปาปา โดยตรัสซ้ำตามพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 (Pope St. Paul VI) ว่า “อย่าทำสงครามอีกเลย อย่าทำสงครามอีกเลย! “jamais plus la guerre, jamais plus la guerre! “never again war, never again war”[67] นอกจากนี้ พระศาสนจักรยังขอร้องร่วมกับพระสันตะปาปายอห์น ปอลที่ 2 (Pope John Paul II) ว่า “ในพระนามของพระเจ้าและในนามของมนุษย์ อย่าฆ่า อย่าเตรียมทำลายและการถอนรากถอนโคนผู้คน จงคิดถึงพี่น้องของคุณที่กำลังทนทุกข์จากความหิวโหยและทุกข์ยาก จงเคารพศักดิ์ศรีและอิสรภาพของแต่ละคน!”[68] ปัจจุบันเหมือนเท่าที่ผ่านมา นี่คือการเสี่ยงของพระศาสนจักรและมนุษยชาติทั้งหมด นอกจากนั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสเน้นย้ำเรื่องนี้โดยตรัสว่า “เราไม่สามารถคิดว่าสงครามเป็นทางออกได้อีกต่อไป เพราะความเสี่ยงของสงครามอาจมีมากกว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเสมอ เมื่อพิจารณาถึงเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องยากมากในปัจจุบันที่จะใช้หลักเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลซึ่งได้กำหนดขึ้นในศตวรรษก่อนๆ เพื่อพูดถึงความเป็นไปได้ของ ‘สงครามที่ถูกต้องตามกฎหมาย’ “ต้องไม่ทำสงครามอีก! (Never again war) [70 เนื่องจากมนุษยชาติมักจะวนกลับไปทำผิดพลาดแบบเดิมๆเหมือนในอดีต “เพื่อให้สันติภาพกลายเป็นจริง เราต้องละทิ้งตรรกะของความชอบธรรมแห่งสงคราม”] ความสัมพันธ์อันแนบแน่นระหว่างความเชื่อและศักดิ์ศรีมนุษย์ทำให้สงครามที่ตั้งอยู่บนความเชื่อทางศาสนาเป็นเรื่องขัดแย้งกัน “ผู้ที่เรียกร้องในพระนามของพระเจ้าเพื่อพิสูจน์ความชอบธรรมให้กับการก่อการร้าย ความรุนแรง และสงครามไม่ได้เดินตามแนวทางของพระเจ้า ที่สุด การทำสงครามในนามของศาสนาจะกลายเป็นสงครามต่อต้านศาสนาเอง” [71]

ความทุกข์ยากของผู้อพยพ (Migrants)

40. ผู้อพยพเป็นเหยื่อกลุ่มแรกๆ ของความยากจนในรูปแบบต่างๆ ไม่เพียงแต่ศักดิ์ศรีของพวกเขาจะถูกปฏิเสธในประเทศบ้านเกิดเท่านั้น [72] แต่ชีวิตของพวกเขายังตกอยู่ในความเสี่ยงเพราะพวกเขาไม่มีวิธีการที่จะเริ่มต้นครอบครัว ทำงาน หรือเลี้ยงตัวเองอีกต่อไป [73] ครั้นเมื่อพวกเขามาถึงประเทศต่างๆ ที่ควรยอมรับพวกเขา “คนอื่นจะไม่มองผู้อพยพว่ามีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในชีวิตของสังคมเช่นเดียวกับคนอื่นๆ และถูกลืมไปว่าพวกเขาก็มีศักดิ์ศรีในตัวเองเช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ [...] ไม่มีใครปฏิเสธอย่างเปิดเผยว่าพวกเขาเป็นมนุษย์ แต่ในทางปฏิบัติ จากการตัดสินใจของเราและวิธีที่เราปฏิบัติต่อพวกเขา เราสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าเรามองว่าพวกเขามีคุณค่าและความสำคัญน้อยกว่า และมีความเป็นมนุษย์น้อยกว่าคนอื่น” [74] ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจำไว้ว่า “ผู้อพยพทุกคนเป็นบุคคลมนุษย์ที่เป็นมนุษย์ซึ่งมีสิทธิพื้นฐานที่ไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้ซึ่งทุกคนจะต้องเคารพในทุกสถานการณ์” [75] ในที่สุด การรับผู้อพยพเป็นวิธีการที่สำคัญและมีความหมายในการปกป้อง “ศักดิ์ศรีที่ไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้ของบุคคลมนุษย์แต่ละคน ไม่ว่าจะมาจากแหล่งกำเนิด เชื้อชาติ หรือศาสนาใดก็ตาม” [76]

การค้ามนุษย์ (Human Trafficking)

41. เราถือว่า การค้ามนุษย์เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีมนุษย์อย่างร้ายแรงด้วย [77] แม้ว่าจะไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ แต่กลายมาเป็นมิติโศกนาฏกรรมต่อหน้าต่อตาเรา ซึ่งเป็นเหตุว่าทำไมพระสันตะปาปาฟรานซิสจึงทรงประณามปรากฏการณ์นี้ด้วยถ้อยคำที่ชัดเจนเป็นพิเศษว่า “ข้าพเจ้าขอยืนยันในที่นี้อีกครั้งว่า ‘การค้ามนุษย์’ เป็นกิจกรรมที่ชั่วร้าย เป็นความเสื่อมเสียของสังคมที่อ้างว่าเป็นสังคมที่มีอารยธรรม! นอกจากนั้น ผู้แสวงหาประโยชน์และลูกค้าในทุกระดับควรตรวจสอบโนธรรมอย่างจริงจังทั้งในมุมมองบุรุษสรรพนามที่หนึ่งซึ่งควบคุมตนเองได้ (first person สรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูด) และเฉพาะพระพักตร์พระเจ้า! ในปัจจุบัน พระศาสนจักรกำลังเรียกร้องอย่างเร่งด่วนอีกครั้งว่า ควรปกป้องศักดิ์ศรีและความเป็นศูนย์กลางของแต่ละบุคคลมนุษย์แต่ละคนอยู่เสมอ โดยเคารพต่อสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ ดังคำสอนทางสังคมของพระศาสนจักรเน้นย้ำ คือให้สิทธิเหล่านี้ขยายไปถึงผู้ชายและผู้หญิงหลายล้านคนในทุกทวีป ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ไหนก็ตาม ในโลกที่พูดถึงสิทธิกันมากมาย ศักดิ์ศรีมนุษย์ชนถูกเหยียบย่ำบ่อยครั้งเพียงใด! ในโลกที่พูดถึงสิทธิกันมากมาย ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งเดียวที่มีสิทธิคือเงิน” [78]

42. ด้วยเหตุผลเหล่านี้ พระศาสนจักรและมนุษยชาติไม่ควรหยุดต่อสู้กับปรากฏการณ์เช่นนั้น เช่น “การค้าอวัยวะและเนื้อเยื่อของมนุษย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กชายและเด็กหญิง การใช้แรงงานทาส รวมถึงการค้าประเวณี การค้ายาเสพติดและการค้าอาวุธ การก่อการร้าย และอาชญากรรมระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นเป็นองค์กร นอกจากนั้น สถานการณ์เหล่านี้มีขนาดใหญ่

และส่งผลเสียต่อชีวิตผู้บริสุทธิ์มาก ดังนั้น เราต้องหลีกเลี่ยงสิ่งล่อใจทุกอย่างที่จะตกอยู่ภายใต้
แนวทางนามนิยมอย่างเปิดเผยว่าการลดรูปในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำรงอยู่และธรรมชาติของ
สิ่งที่เป็นนามธรรม (declarationist nominalism) ที่จะระงับมโนธรรมของเรา นอกจากนั้น เรา
จำเป็นต้องแน่ใจว่าสถาบันของเรามีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงในการต่อสู้กับภัยพิบัติเหล่านี้”[79] นั่น
คือ เมื่อเผชิญกับการปฏิเสธศักดิ์ศรีมนุษยชนที่หลากหลายและโหดร้ายเหล่านี้ เราจำเป็นต้อง
ตระหนักมากขึ้นเรื่อยๆ ว่า “การคำนุश्यเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ”[80] โดยพื้นฐานแล้ว
การคำนุश्यปฏิเสธศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในอย่างน้อยสองวิธี นั่นคือ “การคำนุश्यทำให้ความ
เป็นมนุษย์ของเหยื่อเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง ทำลายอิสรภาพและศักดิ์ศรีของเหยื่อ แต่ในขณะเดียวกัน
ก็ทำให้ผู้กระทำผิดไร้มนุษยธรรม”[81]

การลวงละเมิดทางเพศ

43. ศักดิ์ศรีอันล้ำลึกที่แฝงอยู่ในตัวมนุษย์ทั้งทางกายและใจทำให้เราเข้าใจได้ว่าเหตุใดการ
ลวงละเมิดทางเพศจึงทิ้งรอยแผลเป็นลึกๆ ไว้ในใจของผู้ที่ได้รับทรมาน แท้จริงแล้ว ผู้ที่ถูกลวง
ละเมิดทางเพศได้รับบาดแผลที่แท้จริงในศักดิ์ศรีมนุษยชนของตนเอง ยิ่งกว่านั้น รอยแผลเหล่านี้
“เป็นความทุกข์ทรมานที่คงอยู่ชั่วชีวิต และไม่มีการกลับใจใดจะเยียวยาได้ ปรากฎการณ์นี้แพร่หลาย
ในสังคม และยังส่งผลกระทบต่อพระศาสนจักรและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อพันธกิจของพระศาสน
จักร”[82] จากนั้นเป็นต้นเหตุที่พระศาสนจักรพยายามอย่างไม่หยุดยั้งที่จะยุติการลวงละเมิดทุก
รูปแบบ โดยเริ่มจากภายใน

ความรุนแรงต่อผู้หญิง

44. ความรุนแรงต่อสตรีเป็นเรื่องชื้อฉาวระดับโลกที่ได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่า
ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกันของผู้หญิงอาจรับรู้ได้ด้วยลมปาก แต่ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและ
ผู้ชายในบางประเทศยังคงร้ายแรงมาก แม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วและเป็นประชาธิปไตยที่สุด
สภาพความเป็นจริงทางสังคมที่เป็นรูปธรรมก็พิสูจน์ได้ว่าผู้หญิงมักไม่ได้รับศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกับผู้ชาย
นอกจากนั้น พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงเน้นย้ำถึงเรื่องนี้เมื่อทรงยืนยันว่า “การจัดระเบียบสังคมทั่ว
โลก ไม่ได้ไตร่ตรองให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้หญิงมีศักดิ์ศรีและสิทธิที่เท่าเทียมกันกับผู้ชาย เราพูดเรื่องนี้
ด้วยคำพูด แต่การตัดสินใจและสภาพความเป็นจริงของเราบอกเล่าเรื่องราวอีกเรื่องหนึ่ง แท้จริงแล้ว
‘ผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ถูกกีดกัน ถูกปฏิบัติอย่างไม่ดี และถูกระทำอย่างรุนแรงนั้น
ยากจนเป็นสองเท่า เนื่องจากพวกเธอมักไม่สามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้’”[83]

45. พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ทรงตระหนักว่า “ยังมีอีกมากที่ต้องทำเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่เลือกเป็นภรรยาหรือมารดา [...] [T] มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องบรรลุความเท่าเทียมกันที่แท้จริงในทุกพื้นที่ ได้แก่ การจ่ายค่าจ้างที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่เท่าเทียมกัน การคุ้มครองมารดาที่ทำงาน ความยุติธรรมในการก้าวหน้าในอาชีพการงาน ความเท่าเทียมกันของคู่สมรสตามสิทธิของครอบครัว และการยอมรับทุกสิ่งที่เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในรัฐประชาธิปไตย”[84] แท้จริงแล้ว ความไม่เท่าเทียมกันในพื้นที่เหล่านี้ยังเป็นรูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงอีกด้วย พระองค์ทรงระลึกว่า “ถึงเวลาแล้วที่ต้องประเมินความรุนแรงทางเพศที่มักเกิดขึ้นกับผู้หญิง และต้องออกกฎหมายที่ปกป้องผู้หญิงจากความรุนแรงทางเพศดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เราไม่สามารถละเลยที่จะประเมินวัฒนธรรมที่เน้นเรื่องความสุขอนิยมและการค้าทางเพศที่แพร่หลายซึ่งส่งเสริมการแสวงประโยชน์ทางเพศอย่างเป็นระบบและทำให้แม้แต่เด็กสาวที่อายุน้อยมากยอมให้ร่างกายของตนถูกใช้เพื่อแสวงหากำไรได้”[85] นอกจากนี้ ในบรรดารูปแบบต่างๆ ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง เราจะพูดถึงการบังคับให้ทำแท้งซึ่งส่งผลต่อทั้งแม่และลูก เพื่อตอบสนองความเห็นแก่ตัวของผู้ชายได้อย่างไร และเราจะพูดถึงการปฏิบัติของการมีคู่สมรสหลายคน (polygamy) **หนังสือคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก** (Catechism of the Catholic Church) เตือนเราว่า การมีคู่สมรสหลายคนขัดต่อศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกันของผู้หญิงและผู้ชาย นอกจากนี้ ยัง “ขัดต่อความรักในชีวิตแต่งงานที่ไม่มีการแบ่งแยกและเฉพาะตัว”[86]

46. ในการพิจารณาถึงความรุนแรงต่อผู้หญิงนี้ เราไม่สามารถดำเนินปรากฏการณ์การฆ่าผู้หญิงได้มากพอ ในเรื่องนี้ ชุมชนนานาชาติทั้งหมดต้องมุ่งประสานงานกันและเป็นรูปธรรม ดังที่พระสันตะปาปาฟรานซิสทรงย้ำว่า “ความรักที่เรามีต่อพระแม่มาเรีย (Mary) จะต้องช่วยให้เรารู้สึกตื้นตันต่อผู้หญิง สำหรับมารดาและบรรพสตรีของเรา ซึ่งเป็นหอรบในชีวิตในเมืองต่างๆ ของเรา พวกเขาจะดำเนินชีวิตต่อไปในความเจ็บปวด เพราะเป็นความเจ็บปวดและความเข้มแข็งของความหวัง ขอขอบคุณสำหรับการเป็นพยานของท่าน[...] แต่เมื่อนึกถึงมารดาและบรรพสตรีของเรา ข้าพเจ้าต้องการเชิญชวนให้คุณต่อสู้กับภัยนะที่ส่งผลกระทบต่อนักเคลื่อนไหวของเรา นั่นคือ กรณีต่างๆ มากมายที่สตรีถูกฆ่า ยิ่งกว่านั้น สถานการณ์ความรุนแรงมากมายที่ถูกเก็บเงียบไว้เบื้องหลังกำแพงมากมาย ข้าพเจ้าขอให้ท่านต่อสู้กับแหล่งที่มาของความทุกข์นี้ด้วยการเรียกร้องให้มีการตรากฎหมายและสร้างวัฒนธรรมที่ปฏิเสธความรุนแรงทุกรูปแบบ”[87]

การทำแท้ง

47. พระศาสนจักรเตือนเราอยู่เสมอว่า “ศักดิ์ศรีมนุษย์ทุกคนมีลักษณะมีค่าในตัวเองและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ช่วงปฏิสนธิจนกระทั่งสิ้นชีวิตตามธรรมชาติ การยืนยันศักดิ์ศรีดังกล่าวเป็นเงื่อนไข

เบื้องต้นที่ไม่อาจโอนได้สำหรับการปกป้องการดำรงอยู่ส่วนบุคคลและสังคม และยังเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับความเป็นพี่น้องและมิตรภาพทางสังคมที่จะเกิดขึ้นจริงในหมู่ประชาชาติทั้งมวลของโลก”[88] เนื่องจากชีวิตมนุษย์มีคุณค่าที่จับต้องไม่ได้ อาจารย์บุคคลของพระศาสนจักรจึงออกมาพูดต่อต้านการทำแท้งเสมอมา นอกจากนั้น ในเรื่องนี้ พระสันตปาปาจอห์น ปอลที่ 2 เขียนไว้ว่า “ในบรรดาอาชญากรรมทั้งหมดที่สามารถกระทำต่อชีวิต การทำแท้งมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้เป็นเรื่องร้ายแรงและน่าตำหนิเป็นพิเศษ [...] แต่ทุกวันนี้ มโนธรรมของผู้คนจำนวนมากรับรู้ถึงความร้ายแรงของการทำแท้งกลายเป็นเรื่องคลุมเครือมากขึ้น นอกจากนั้น การยอมรับการทำแท้งตามความคิดของคนทั่วไป ในพฤติกรรม และแม้แต่ในกฎหมายเอง เป็นสัญญาณที่บ่งชี้ถึงวิกฤตการณ์อันตรายนอย่างยิ่งของความรู้สึกนึกคิดทางศีลธรรม ซึ่งกำลังกลายเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกแยะระหว่างความดีและความชั่วได้มากขึ้นเรื่อยๆ แม้กระทั่งเมื่อสิทธิพื้นฐานในการมีชีวิตตกอยู่ในความเสี่ยง ยิ่งกว่านั้น เมื่อเราอยู่ในสถานการณ์ที่ร้ายแรงเช่นนี้ ตอนนี้ เราจำเป็นต้องมีความกล้าที่จะมองความจริงและเรียกสิ่งต่างๆ ด้วยชื่อที่ถูกต้องมากกว่าเคย โดยไม่ยอมแพ้ต่อการประนีประนอมที่สะดวกหรือเพื่อล่อลวงให้หลอกลวงตนเอง ในเรื่องนี้ คำตำหนิของประกาศนั้นตรงไปตรงมามาก’ (ออสย 5:20 “วิบัติจึงเกิดแก่ผู้ที่คิดว่าความมืดเป็นแสงสว่าง...) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการทำแท้ง มีการใช้ศัพท์ที่คลุมเครืออย่างแพร่หลาย เช่น คำว่า “การหยุดตั้งครรภ์” ซึ่งมักจะปกปิดธรรมชาติที่แท้จริงของการทำแท้งและลดความจริงจังของการทำแท้งในความคิดเห็นของสาธารณชนลง บางที ปราบกฏการณ์ทางภาษาอาจเป็นอาการของความไม่สบายใจของมโนธรรมก็ได้ แต่ไม่มีคำพูดใดมีพลังที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่างๆ ได้ การทำแท้งคือการฆ่ามนุษย์โดยเจตนาและโดยตรง ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม ในช่วงเริ่มต้นของการดำรงอยู่ ตั้งแต่การปฏิสนธิจนถึงการคลอด”[89] ดังนั้น เด็กที่ยังไม่เกิดจึงเป็น “เด็กที่ไม่มีทางสู้และไร้เดียงสาที่สุดในหมู่พวกเรา”ปัจจุบัน มีความพยายามที่จะปฏิเสธศักดิ์ศรีมนุษย์ชนของพวกเขา และพยายามทำกับทารกตามความพอใจหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการเอาชีวิตของพวกเขาและออกกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ใครมาขัดขวางการกระทำดังกล่าว”[90] ดังนั้น จึงต้องระบุดังชัดเจนและหนักแน่น แม้กระทั่งในยุคของเราว่า “การปกป้องชีวิตในครรภ์นี้เชื่อมโยงอย่างมากที่สุดกับการปกป้องสิทธิทุกประการของแต่ละคน นอกจากนั้น การปกป้องนี้เกี่ยวข้องกับ ความเชื่อมั่นที่ว่ามนุษย์นั้นศักดิ์สิทธิ์และไม่สามารถละเมิดได้เสมอ ในทุกสถานการณ์และทุกขั้นตอนของการพัฒนา มนุษย์เป็นเป้าหมายในตัวเองและไม่เคยเป็นวิธีในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ยิ่งกว่านั้น เมื่อความเชื่อมั่นนี้ รวมทั้งพื้นฐานที่ยั่งยืน แข็งแกร่ง เพื่อป้องกันสิทธิมนุษยชน ซึ่งสิทธิมนุษยชนหายไปอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจเสมอ ส่วนเหตุผลเพียงอย่างเดียวที่เพียงพอที่จะตระหนักถึงคุณค่าที่ไม่อาจละเมิดได้ของชีวิตมนุษย์แต่ละคน แต่ถ้าเราพิจารณาประเด็นนี้จากมุมมองของความเชื่อด้วย “การละเมิดศักดิ์ศรีส่วนบุคคลของมนุษย์แต่ละคนร้องเสียงดังด้วยความแค้นต่อพระ

เจ้าและเป็นการกระทำผิดต่อพระผู้สร้างของแต่ละบุคคล”[91] ในบริบทนี้ ควรระลึกถึงความมุ่งมั่นที่
ใจกว้างและกล้าหาญของนักบุญเทเรซาแห่งกัลกัตตา (St. Teresa of Calcutta) ในการปกป้องทุกคน
ที่อยู่ในครรภ์มารดา

การอุ้มบุญ

(การอุ้มบุญคือการที่บุคคลหนึ่งอุ้มท้องและให้กำเนิดทารกให้กับบุคคลอื่นหรือคู่สามีภรรยา
อีกคนหนึ่ง มักทำผ่านกระบวนการปฏิสนธิในหลอดแก้ว (IVF) บุคคลที่อุ้มท้องไม่มีความเกี่ยวข้อง
ทางพันธุกรรมกับทารก)

48. พระศาสนจักรยังยืนยันคัดค้านการใช้วิธีอุ้มบุญ ซึ่งทำให้เด็กที่มีคุณค่ากลายเป็นเพียง
วัตถุอย่างมาก ในประเด็นนี้ พระดำรัสของพระสันตะปาปาฟรานซิสมีความชัดเจนเป็นพิเศษว่า
“หนทางสู่สันติภาพเรียกร้องให้เคารพชีวิต เพราะชีวิตมนุษย์ทุกชีวิต เริ่มต้นตั้งแต่ชีวิตของทารกในครรภ์
ของมารดา ซึ่งไม่สามารถระงับหรือเปลี่ยนให้กลายเป็นวัตถุแห่งการค้าได้ ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า
การทำให้ผู้หญิงเป็นแม่อุ้มบุญนั้นเป็นเรื่องน่าเวทนา ซึ่งเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีของผู้หญิงและเด็ก
อย่างร้ายแรง โดยอาศัยสถานการณ์ที่แสวงหาประโยชน์ต่างๆจากความต้องการทางวัตถุของมารดา
เด็กเป็นของขวัญเสมอและไม่เคยเป็นพื้นฐานของสัญญาทางการค้า ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงหวังว่าชุมชน
ระหว่างประเทศจะห้ามการปฏิบัตินี้อย่างทั่วถึง”[92]

49. ประการแรกและสำคัญที่สุด การทำอุ้มบุญละเมิดศักดิ์ศรีของเด็ก แท้จริงแล้ว เด็กทุกคน
มีศักดิ์ศรีที่จับต้องไม่ได้ซึ่งแสดงออกมาอย่างชัดเจน แม้ว่าจะอยู่ในลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันก็
ตาม ในทุกช่วงของชีวิต คือ ตั้งแต่ช่วงปฏิสนธิ ขณะคลอด เติบโตเป็นเด็กชายหรือเด็กหญิง และ
เติบโตเป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากศักดิ์ศรีที่ไม่อาจโอนให้ผู้อื่นได้นี้ เด็กจึงมีสิทธิที่จะมีต้นกำเนิดจากมนุษย์
อย่างสมบูรณ์ (และไม่ทำให้ทารกเกิดโดยการผสมเทียม) และได้รับของขวัญแห่งชีวิตที่แสดงถึง
ศักดิ์ศรีทั้งของผู้ให้และผู้รับ นอกจากนี้ การยอมรับศักดิ์ศรีของบุคคลยังหมายถึงการยอมรับทุกมิติ
ของศักดิ์ศรีของการสมรสและการสืบพันธุ์ของมนุษย์ด้วย เมื่อพิจารณาถึงเรื่องนี้ เราไม่สามารถ
เปลี่ยนความปรารถนาอันชอบธรรมในการมีบุตรเป็น “สิทธิในการมีบุตร” ที่ไม่เคารพศักดิ์ศรีของเด็ก
ในฐานะผู้รับของขวัญแห่งชีวิตได้เลย [93]

50. การอุ้มบุญยังละเมิดศักดิ์ศรีของผู้หญิงด้วย ไม่ว่าเธอจะถูกบังคับให้ทำหรือเธอเลือกที่จะ
ยอมทำเองอย่างอิสระก็ตาม เพราะในทางปฏิบัติ ผู้หญิงจะแยกตัวจากเด็กที่เติบโตในตัวเธอ และ
กลายเป็นเพียงเครื่องมือที่ยอมจำนนต่อการได้มาหรือความปรารถนาใดๆโดยพลการของผู้อื่น การ
กระทำนี้แตกต่างในทุกทางกับเรื่องศักดิ์ศรีพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน และกับสิทธิของแต่ละคนที่จะ
ได้รับการยอมรับเป็นรายบุคคลเสมอ และต้องไม่เป็นเครื่องมือของผู้อื่น

การุณยฆาต (Euchanasia-การยุติชีวิตโดยเจตนาเพื่อให้พ้นจากความเจ็บปวดทรมาน) และการยุติชีวิตของตนด้วยความช่วยเหลือจากผู้อื่นการุณยฆาตโดยมีผู้ช่วยเหลือ (Assisted Suicide)

51. มีกรณีพิเศษของการละเมิดศักดิ์ศรีมนุษย์ซึ่งเจียบกว่าแต่ได้รับพื้นความรู้ที่ได้รับมาอย่างรวดเร็ว กรณีนี้ มีลักษณะเฉพาะตัวที่ใช้ความเข้าใจที่ผิดพลาดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีมนุษย์เพื่อเปลี่ยนความคิดรวบยอดเรื่องศักดิ์ศรี แต่แล้วขัดแย้งกับชีวิตเอง ในที่สุด ความสับสนนี้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน มีการอภิปรายเกี่ยวกับการุณยฆาตตามภาวะแวดล้อมต่างๆ ตัวอย่างเช่น กฎหมายที่อนุญาตให้ทำการุณยฆาตหรือการุณยฆาตด้วยความช่วยเหลือจากผู้อื่น มักประกอบด้วยความเคารพต่อศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความคิดกันอย่างแพร่หลายว่าการุณยฆาตหรือการุณยฆาตโดยมีผู้ช่วยเหลือ บางทีเรียกว่า “เกี่ยวข้องกับภารกิจทางศักดิ์ศรี” อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบสนองต่อเรื่องนี้ ความเห็นที่กว้างขวางว่า การุณยฆาตหรือการุณยฆาตโดยมีผู้ช่วยเหลือ เป็นเรื่องการเคารพศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบเรื่องนี้ จำเป็นต้องย้ำอย่างหนักแน่นว่า ความทุกข์ไม่ได้ทำให้ผู้ป่วยสูญเสียศักดิ์ศรี ซึ่งเป็นศักดิ์ศรีของตนเองโดยเนื้อแท้ และไม่สามารถเอาไปได้ ในทางกลับกัน ความทุกข์สามารถกลายเป็นโอกาสในการเสริมสร้างสายสัมพันธ์การเป็นของกันและกันและตระหนักรู้มากขึ้นถึงคุณค่าอันล้ำค่าของแต่ละคนที่มีต่อครอบครัวมนุษยชาติโดยรวมมากขึ้น

52. แน่แน่นอนว่าศักดิ์ศรีของผู้ป่วยวิกฤตหรือผู้ป่วยระยะสุดท้ายต้องใช้ความพยายามที่เหมาะสมและจำเป็นเพื่อดูแลบรรเทาความทุกข์ทรมานของพวกเขาที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงการรักษาที่ก้าวร้าวหรือขั้นตอนทางการแพทย์ที่ไม่เหมาะสม นอกจากนั้น แนวทางนี้สอดคล้องกับ “ความรับผิดชอบที่ยั่งยืนในการเล็งเห็นความต้องการของผู้ป่วย นั่นคือ ความต้องการการดูแล การบรรเทาความเจ็บปวด ความต้องการทางอารมณ์และจิตวิญญาณ”[94] อย่างไรก็ตาม ความพยายามในลักษณะนี้แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง – แท้จริง ขัดแย้งกับ—การตัดสินใจที่จะยุติชีวิตของตนเองหรือของผู้อื่นที่ต้องแบกรับความทุกข์ทรมาน ชีวิตมนุษย์ก็ยังคงมีศักดิ์ศรีที่ต้องรักษาไว้เสมอ แม้จะอยู่ในสภาพที่เศร้าโศก ชีวิตไม่มีวันสูญเสีย และเรียกร้องความเคารพอย่างไม่มีเงื่อนไข แท้จริงแล้ว ไม่มีสถานการณ์ใดที่ชีวิตมนุษย์จะหยุดการมีศักดิ์ศรี และผลก็คือ ทำให้ศักดิ์ศรีอาจสิ้นสุดลง นั่นคือ “แต่ละชีวิตมีค่าและศักดิ์ศรีเดียวกันสำหรับทุกคน คือเราเคารพในชีวิตของผู้อื่นเท่ากับเราเคารพในชีวิตของตนเอง”[95] ดังนั้น การช่วยเหลือผู้ที่คิดฆ่าตัวตายให้เขาย่ำเป็นการกระทำผิดต่อศักดิ์ศรีของผู้ที่ขอให้ช่วยเขายุติชีวิตของเขา แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะสนองความต้องการของบุคคลนั้นก็ตาม นั่นคือ “เราต้องอยู่เคียงข้างผู้คนไปสู่ความตาย แต่ไม่ควรยุยงให้เกิดความตายหรือส่งเสริมให้เกิดการฆ่าตัวตายในรูปแบบใดๆ นอกจากนั้น จำไว้ว่าสิทธิในการดูแลและการรักษา ทุกคนต้องได้รับเพราะมีความสำคัญเป็นอันดับแรกเสมอ เพื่อที่เราจะไม่ปฏิเสธผู้ที่อ่อนแอที่สุด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และ

ผู้ป่วย ยิ่งกว่านั้น เนื่องจากชีวิตเป็นสิทธิหนึ่งที่เราต้อนรับ ไม่ใช่ต้อนรับความตายที่เรานำมาจัดการ คือเราจะทำให้คนอื่นตายไม่ได้ และหลักจริยธรรมนี้เกี่ยวข้องกับทุกคน ไม่ใช่แค่คริสตชนหรือผู้มีความเชื่อเท่านั้น” [96] ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ศักดิ์ศรีของแต่ละคน ไม่ว่าเขาจะอ่อนแอหรือแบกรับความทุกข์แสนสาหัสยากเพียงใดก็ตาม บอกเป็นนัยว่าถึงศักดิ์ศรีของพวกเขาทุกคน

การทำให้คนพิการเป็นคนชายขอบของสังคม

53. หลักเกณฑ์หนึ่งในการตรวจสอบว่ามีการใส่ใจ คือการมอบศักดิ์ศรีของแต่ละบุคคลในสังคมอย่างแท้จริงหรือไม่ ก็คือการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสที่สุด นำเสียดายที่ปัจจุบัน เราไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการดูแลเช่นนี้ แต่กลับมี “วัฒนธรรมการทิ้งขว้าง (คน) (“throwaway culture”)” เพิ่มขึ้น [97] ยิ่งกว่านั้น มี การต่อต้านแนวโน้มนี้ สภาพของผู้ที่ประสบกับข้อจำกัดทางร่างกายหรือจิตใจสมควรได้รับความสนใจและความกังวลเป็นพิเศษ ยิ่งกว่านั้น สภาพของความเปราะบางดังกล่าว[98] ซึ่งปรากฏเด่นชัดในพระวรสาร ทำให้เกิดปัญหาสากลเกี่ยวกับความหมายของการเป็นบุคคลมนุษย โดยเฉพาอย่างยิ่ง เมื่อเริ่มจากสภาพของการด้อยค่าหรือความพิการ นอกจากนั้น ปัญหาเกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์แบบของมนุษย์ยังส่งผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน เนื่องจากวัฒนธรรมบางอย่างมีแนวโน้มทำให้บุคคลต้องไปอยู่ชายขอบของสังคม หรือกดขี่คนพิการ โดยปฏิบัติต่อพวกเขาเหมือนเป็น “ผู้ถูกปฏิเสธ” อย่างไรก็ตาม ความจริงก็คือ มนุษย์ทุกคนไม่เปราะบางเพียงใด ต่างก็ได้รับศักดิ์ศรีจากข้อเท็จจริงเดียวที่พระเจ้าทรงรักและทรงตั้งพระทัยในตัวเขา ดังนั้น เราควรพยายามทุกวิถีทางเพื่อสนับสนุนการรวมตัวกันและการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความเปราะบางหรือความพิการในชีวิตของสังคมและของพระศาสนจักร [99]

54. ในมุมมองที่กว้างขึ้น เราต้องจำไว้ว่า “การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เยี่ยงพี่น้อง (charity) ซึ่งเป็นหัวใจทางจิตวิญญาณของการเมือง มักเป็นความรักพิเศษที่แสดงต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด เป็นพื้นฐานของทุกสิ่งที่เราทำเพื่อพวกเขา [...] นอกจากนั้น ‘การดูแลผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือต้องอาศัยความแข็งแกร่ง ความอ่อนโยน ความพยายาม และความใจกว้างท่ามกลางความคิดที่เน้นการทำงานและความคิดที่ทำให้เป็นส่วนตัว ซึ่งนำไปสู่ ‘วัฒนธรรมการทิ้งขว้าง (บุคคล)’ อย่างไม่หยุดยั้ง [...] นอกจากนั้น “เกี่ยวกับความรับผิดชอบในปัจจุบันพร้อมกับสถานการณ์ของการทำให้พวกเขาอยู่ชายขอบของสังคมและความปวดร้าว และความสามารถในการมอบศักดิ์ศรีให้กับพวกเขา’ นอกจากนั้น มันจะจุดประกายความพยายามอย่างหนักเพื่อให้แน่ใจว่า ‘จะต้องทำทุกอย่างเพื่อปกป้องสถานะและศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย’”[100]

ทฤษฎีเรื่องเพศ

55. ก่อนอื่น พระศาสนจักรต้องการ “ยืนยันอีกครั้งว่าบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะมีความนิยมทางเพศแบบใด ควรได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีของตนและได้รับการปฏิบัติด้วยความเอาใจใส่ ต้องหลีกเลี่ยง ‘แต่ละสัญญาณของการเลือกปฏิบัติที่ไม่ยุติธรรม’ อย่างรอบคอบทุกประการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวร้าวและความรุนแรงในทุกรูปแบบ”[101] ด้วยเหตุนี้ จึงควรประเมินข้อเท็จจริงที่ว่าในบางสถานที่ ผู้คนไม่น่ายกย่องชมเชย ทรมาณ และแม้กระทั่งถูกกีดกันจากสิ่งดีๆ ในชีวิตเพียงเพราะรสนิยมทางเพศของพวกเขา

56. ในขณะเดียวกัน พระศาสนจักรก็เน้นย้ำถึงประเด็นสำคัญที่ชัดเจนในเรื่องทฤษฎีทางเพศ ในประเด็นนี้ พระสันตะปาปาฟรานซิสได้เตือนเราว่า “เส้นทางสู่สันติภาพต้องเคารพสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งเรียบง่ายแต่ชัดเจน ซึ่งเราได้ฉลองปฏิญญาสากลเรื่องมนุษยชนครบรอบ 75 ปี (Universal Declaration of Human Right) เมื่อไม่นานนี้ นอกจากนั้น หลักการเหล่านี้เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดในตัวเองและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ยิ่งกว่านั้น น่าเสียดายที่ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา มีความพยายามที่จะนำเสนอสิทธิใหม่ๆ ที่ไม่สอดคล้องอย่างสมบูรณ์กับสิทธิที่กำหนดไว้ในตอนแรกและไม่เป็นที่ยอมรับเสมอไป เพราะสิทธิเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการล่าอาณานิคมทางอุดมการณ์ ซึ่งทฤษฎีทางเพศมีบทบาทสำคัญ ทฤษฎีทางเพศนั้นอันตรายอย่างยิ่งเนื่องจากยกเลิกความแตกต่างในการอ้างว่าทุกคนเท่าเทียมกัน”[102]

57. ในเรื่องทฤษฎีทางเพศ ซึ่งความสอดคล้องทางวิทยาศาสตร์เป็นประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญถกเถียงกันอย่างมากระหว่างพระศาสนจักรระลึกไว้ว่าชีวิตมนุษย์ในทุกมิติ ทั้งทางร่างกายและจิตวิญญาณเป็นของขวัญจากพระเจ้า นอกจากนั้น เราควรยอมรับของขวัญนี้ด้วยความกตัญญูที่ และนำไปใช้เพื่อความสุข ยิ่งกว่านั้น ความปรารถนาที่จะกำหนดตนเองตามที่ทฤษฎีทางเพศกำหนดจะเกณฑ์ให้ นอกจากความจริงพื้นฐานที่ว่าชีวิตมนุษย์เป็นของขวัญแล้ว ยังเท่ากับเป็นการยอมจำนนต่อการประจญเกาแก่อตามยุคที่จะตั้งตนเองเป็นพระเจ้า โดยแข่งขันกับพระเจ้าผู้ทรงเปี่ยมด้วยความรักซึ่งเผยแสดงแก่เราในพระวรสาร

58. ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งของทฤษฎีทางเพศก็คือ ทฤษฎีนี้มุ่งหมายที่จะปฏิเสธความแตกต่างที่เป็นไปได้มากที่สุดระหว่างสิ่งมีชีวิต นั่นคือ ความแตกต่างทางเพศ นอกจากนั้น ความแตกต่างพื้นฐานนี้ไม่เพียงแต่เป็นความแตกต่างที่จินตนาการได้มากที่สุดเท่านั้น แต่ยังเป็นความแตกต่างที่งดงามและทรงพลังที่สุดอีกด้วย ในคู่สามีภรรยา ความแตกต่างนี้ทำให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันที่น่าอัศจรรย์ที่สุด จึงกลายมาเป็นที่มาของอัศจรรย์ที่ไม่เคยหยุดสร้างความประหลาดใจให้กับเรา นั่นคือ การมาถึงของมนุษย์กลุ่มใหม่ในโลก

59. ในความหมายนี้ การเคารพทั้งร่างกายของตนเองและของผู้อื่นถือเป็นสิ่งสำคัญเมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของการเรียกร้องแนวคิดใหม่ (การแพร่ขยายหรือการเพิ่มจำนวนเซลล์), ที่ทฤษฎีทางเพศเสนอขึ้น นอกจากนั้น อุดมการณ์นี้ “ลองนึกภาพสังคมหนึ่งที่ไม่มีความแตกต่างทางเพศ ดังนั้น จึงจัดพื้นฐานทางมานุษยวิทยาของครอบครัวออกไป”[103] ดังนั้น จึงไม่สามารถยอมรับ “อุดมการณ์บางอย่างในลักษณะนี้ ซึ่งพยายามตอบสนองต่อสิ่งที่บางครั้งเป็นแรงบันดาลใจที่เข้าใจได้ จัดการให้อำนาจสิทธิ์ของพวกเขาว่าเป็นแรงบันดาลใจที่สมบูรณ์ ไร้ข้อสงสัย แม้กระทั่งชี้ขาดว่าควรเลี้ยงดูเด็กอย่างไร นอกจากนั้น จำเป็นต้องเน้นย้ำว่า เราสามารถแยกแยะให้เห็นความแตกต่างกันได้ แต่...แยกออกจากกันได้ ในเรื่องเพศสภาพทางชีววิทยาและบทบาททางสังคม-วัฒนธรรมของเพศ (เพศสภาพ)”[104] ดังนั้น เราขอปฏิเสธความพยายามทั้งหมดที่จะปกปิดการอ้างอิงถึงการขาดความแตกต่างทางเพศไม่อาจทำลายได้ “เราไม่สามารถแยกความเป็นชายและความเป็นหญิงออกจากงานเนรมิตสร้างของพระเจ้า ซึ่งเกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจและประสบการณ์ทั้งหมดของเรา และที่ซึ่งมีองค์ประกอบทางชีววิทยาซึ่งไม่สามารถเพิกเฉย มองข้ามได้”[105] ดังนั้น แต่ละบุคคลสามารถค้นพบตัวเองในเรื่องศักดิ์ศรีของพวกเขาและอัตลักษณ์ของพวกเขาได้อย่างเต็มที่ก็ต่อเมื่อพวกเขายอมรับความแตกต่างนี้ เพื่อตอบแทนซึ่งกันและกันเท่านั้น

การแปลงเพศ (sex change)

60. เราไม่สามารถถือว่าศักดิ์ศรีของร่างกายด้อยกว่าศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ได้ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (The Catechism of the Catholic Church) เชิญชวนเราอย่างชัดเจนให้ยอมรับว่า “ร่างกายมนุษย์มีส่วนร่วมในศักดิ์ศรีของ ‘ภาพลักษณ์ของพระเจ้า’”[106] นอกจากนั้น เราควรระลึกถึงความจริงดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการแปลงเพศ เพราะมนุษย์ประกอบด้วยทั้งร่างกายและจิตวิญญาณอย่างแยกจากกันไม่ได้ ในบริบทนี้ ร่างกายเป็นบริบทที่มีชีวิตซึ่งด้อยกว่าความเป็นภายในของจิตวิญญาณที่เผยตัวและแสดงออกมาเอง ซึ่งกระทำผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์ของมนุษย์เช่นกัน นอกจากนั้น จิตวิญญาณและร่างกายประกอบกันเป็นบุคคล จิตวิญญาณและร่างกายมีส่วนร่วมในศักดิ์ศรีที่เป็นลักษณะเฉพาะของมนุษย์ทุกคน[107] ยิ่งไปกว่านั้น ร่างกายมีส่วนร่วมในศักดิ์ศรีนั้น เนื่องจากได้รับความหมายส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องเพศสภาพ [108] ยิ่งกว่านั้น ร่างกายเป็นสิ่งที่แต่ละคนตระหนักรู้ถึงตนเอง (ชายและหญิง) ว่าเป็นสิ่งที่ผู้อื่นให้กำเนิดมา และร่างกายเป็นสิ่งที่ผู้ชายและผู้หญิงสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่รักใคร่และให้กำเนิดบุคคลอื่นขึ้นมาได้ พระสันตปาปาฟรานซิสทรงสอนเกี่ยวกับความจำเป็นที่ให้เคารพระเบียบธรรมชาติของมนุษย์ว่า “การเนรมิตสร้างเกิดขึ้นก่อนเราแล้วและต้องรับว่าเป็นของขวัญ ในขณะเดียวกัน เราได้รับเรียกให้ปกป้องความเป็นมนุษย์ของเรา และนั่นหมายถึงการยอมรับและเคารพความเป็นมนุษย์ตามที่ถูกเนรมิตสร้าง (create) ขึ้นมา”[109] ดังนั้น การแทรกแซงการเนรมิต

สร้างด้วยการแปลงเพศ ตามกฎแล้ว มีความเสี่ยงที่จะคุกคามศักดิ์ศรีอันเป็นเอกลักษณ์ที่บุคคลนั้น ได้รับตั้งแต่ช่วงปฏิสนธิ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่มีความผิดปกติที่ตัวอวัยวะเพศ (genital abnormalities) ซึ่งปรากฏให้เห็นตั้งแต่แรกเกิดแล้วหรือพัฒนาในภายหลัง เขาอาจเลือกที่จะรับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพ (healthcare) เพื่อแก้ไขความผิดปกติเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ ขั้นตอนทางการแพทย์ดังกล่าว อาจจะไม่ถือเป็นการแปลงเพศในความหมายที่มุ่งหมาย ณ ที่นี้ (แต่ถือเป็นการดูแลสุขภาพเหมือนอวัยวะอื่นๆ-ผู้แปล)

ความรุนแรงทางดิจิทัล (ใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นหรือทำงานด้วยวิธีการหรือหลักการของอิเล็กทรอนิกส์)

61. แม้ว่าความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดิจิตอลอาจเปิดโอกาสมากมายในการส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ก็มีแนวโน้มสู่การเนรมิตสร้างโลกที่การเอาเปรียบ การกีดกัน และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจขยายไปถึงขั้นเป็นภัยต่อศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น วิธีที่ง่ายเพียงใดเพื่อทำลายชื่อเสียงของบุคคลอื่นด้วยข่าวปลอมและการใส่ร้ายป้ายสี ในประเด็นนี้ พระสันตะปาปาฟรานซิสเน้นย้ำว่า “การสับสนระหว่างการสื่อสารกับการติดต่อเสมือนจริง (virtual contact) นั้นไม่ดีต่อสุขภาพเลย แท้จริงแล้ว ‘สภาพแวดล้อมทางดิจิทัลทำให้เกิดความชอบอยู่โดดเดี่ยว การเอาเปรียบ การหาทำร้ายและความรุนแรงถึงขีดสุดของกรณี แม้กระทั่งในกรณีร้ายแรงอย่าง ‘เว็บมืด’ (‘dark web.’ อินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บเบราว์เซอร์และเครื่องมือค้นหาทั่วไป แต่สามารถเข้าถึงเว็บไซต์ Dark Web ได้ผ่านเบราว์เซอร์พิเศษ โดยต้องทราบ URL เฉพาะหรือใช้เครื่องมือค้นหา Dark Web พิเศษ)’ ยิ่งกว่านั้น สื่อดิจิทัลอาจทำให้ผู้คนเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ความโดดเดี่ยว และสูญเสียการติดต่อกับสภาพความเป็นจริงที่ละน้อย ตลอดจนขัดขวางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่แท้จริง นอกจากนี้ รูปแบบใหม่ๆ ของความรุนแรงกำลังแพร่กระจายผ่านสื่อสังคม (social media -โซเชียลมีเดีย) เช่น การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตไซเบอร์ (cyberbullying) นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ตยังเป็นช่องทางในการเผยแพร่สื่อลามกและการหาทำร้ายของบุคคลต่างๆ การเอาเปรียบบุคคลอื่นเพื่อจุดประสงค์ทางเพศหรือทางอารมณ์อื่นๆด้วย”[110] ในลักษณะนี้ ในทางกลับกัน ยังโอกาสในการสร้างการเชื่อมโยงต่างๆ ในขอบเขตนี้ เติบโตขึ้นมากเท่าไร ผู้คนก็ยิ่งพบว่าตนเองโดดเดี่ยวและยากจนเมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากขึ้นเท่านั้น นั่นคือ “การสื่อสารทางดิจิทัลต้องการเปิดเผยทุกสิ่งทุกอย่าง กล่าวคือ ชีวิตของผู้คนถูกเปิดเผยและถูกค้นหาโดยมักไม่เปิดเผยตัวตน พุดหยาออกโดยไม่ระบุนาม นอกจากนั้น ความเคารพต่อผู้อื่นจะพังครืน และแม้ว่าเราจะยกเลิก เพิกเฉย หรือรักษาระยะห่างกับผู้อื่น เราก็สามารถมองดูทุกรายละเอียดในชีวิตของพวกเขาได้อย่างไม่ละอาย”[111] แนวโน้มดังกล่าวเป็นด้านมืดของความก้าวหน้าทางดิจิทัล

62. ในมุมมองนี้ หากเทคโนโลยีจะทำหน้าที่รับใช้ศักดิ์ศรีมนุษยชนและไม่เป็นภัยแก่ศักดิ์ศรีมนุษยชน และหากจะส่งเสริมสันติภาพมากกว่าความรุนแรง เมื่อประชาคมมนุษย์จะต้องดำเนินการเชิงรุกในการกล่าวถึงแนวโน้มเหล่านี้ด้วยความเคารพมนุษยชนและส่งเสริมความดี กล่าวคือ “ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ‘สื่อสามารถช่วยให้เรารู้สึกใกล้ชิดกันมากขึ้น สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวของครอบครัวมนุษย์’ ซึ่งต่อมาสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความสามัคคีและความพยายามอย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่าชีวิตมีศักดิ์ศรีมากขึ้นสำหรับทุกคน [...] นอกจากนี้ สื่อสามารถช่วยเราได้มากในเรื่องนี้ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่เครือข่ายการสื่อสารของมนุษย์ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อินเทอร์เน็ตที่เปิดโอกาสมากมายสำหรับการพบปะและสร้างความสามัคคี นี่คือการที่ดียิ่งแท้จริง เป็นของขวัญจากพระเจ้า’ เราต้องแน่ใจอยู่เสมอว่ารูปแบบการสื่อสารในปัจจุบันนั้นชี้นำเราไปสู่การพบปะกับผู้อื่นอย่างใจกว้าง สูการแสวงหาความจริงทั้งหมดอย่างซื่อสัตย์ สูการรับใช้ สูความใกล้ชิดกับผู้มีโอกาสน้อย และสู่การส่งเสริมความดีร่วมกัน (common good)” [112]

บทสรุป

63. ในวาระครบรอบ 75 ปีของการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ. 1948) พระสันตะปาปา

ฟรานซิสทรงยืนยันอีกครั้งว่าเอกสารฉบับนี้ “เปรียบเสมือนแผนแม่บทที่ได้ดำเนินการไปหลายขั้นตอนแล้ว แต่ยังมีอีกหลายขั้นตอนที่ต้องดำเนินการต่อ และน่าเสียดายที่บางครั้งมีการถอยหลังไป ความมุ่งมั่นต่อสิทธิมนุษยชนจึงไม่เคยเสร็จสิ้นบริบูรณ์! นอกจากนี้ ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าอยู่ใกล้ชิดกับทุกคน ที่ต่อสู้เพื่อรับผลจากกระทำของผู้อื่นเป็นส่วนตัว โดยไม่นับว่าเป็นภาระในชีวิตประจำวัน เพื่อปกป้องสิทธิของผู้อื่นอย่างไม่ไ้อ้อวด”[113]

64. ด้วยจิตวิญญาณนี้ พระศาสนจักรจึงกระตุ้นอย่างแรงกล้าด้วยปฏิญญาฉบับนี้ว่า การเคารพศักดิ์ศรีของบุคคลเหนือสถานการณ์ใดๆ ที่ควรเป็นศูนย์กลางของความมุ่งมั่นต่อความดีส่วนรวม (common good) และเป็นศูนย์กลางของระบบกฎหมายทุกระบบ แท้จริงแล้ว การเคารพศักดิ์ศรีของแต่ละคนเป็นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้สำหรับการดำรงอยู่ของสังคม ที่อยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่ยุติธรรม ไม่ใช่บนกำลังของผู้มีอำนาจ ยิ่งกว่านั้น การยอมรับศักดิ์ศรีมนุษยชนถือเป็นพื้นฐานในการยืนยันสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆ ของมนุษย์ซึ่งสำคัญกว่าและเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของพลเมือง[114]

65. แม้กระทั่งวันนี้ แต่ละบุคคลและประชาคมมนุษย์ทั้งมวลทุกแห่งต่างมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการบรรลุศักดิ์ศรีมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรมและตามสภาพความเป็นจริง ในขณะเดียวกัน ผู้ดำรง

ตำแหน่งรัฐก็มีหน้าที่ไม่เพียงแต่ปกป้องศักดิ์ศรีมนุษยชนเท่านั้น แต่ยังต้องรับประกันเงื่อนไขที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมที่เป็นบูรณาการของบุคคล “ในกิจกรรมทางการเมือง เราควรจำไว้ว่า ‘ไม่ว่าบุคคลจะดูเป็นอย่างไร ทุกคนก็ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งและสมควรได้รับความรักและการอุทิศตนจากเรา’”[115]

66. แม้กระทั่งทุกวันนี้ แม้จะมีการละเมิดศักดิ์ศรีมนุษยชนมากมายซึ่งคุกคามอนาคตของ ครอบครัวมนุษยอย่างร้ายแรง แต่พระศาสนจักรก็ยังสนับสนุนให้ส่งเสริมศักดิ์ศรีของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ สติปัญญา วัฒนธรรม สังคม และศาสนา อย่างไรก็ตาม พระศาสนจักรทำเช่นนี้ด้วยความหวัง เชื่อมั่นในพลังที่ล้นเหลือมาจากพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ ซึ่งเผยแสดง (reveal) ศักดิ์ศรีอันสมบูรณ์ของชายและหญิงทุกคนอย่างเต็มที่ ความแน่นอนนี้เป็นพระดำรัสของ พระสันตะปาปาฟรานซิสที่ตรัสกับพวกเราแต่ละคนโดยตรงว่า “ข้าพเจ้าขอเรียกร้องให้ทุกคนทั่วโลก อย่าลืมศักดิ์ศรีนี้ อันเป็นของเรา ไม่มีใครมีสิทธิที่จะพรากศักดิ์ศรีนี้ไปจากเราได้”[116]

พระสันตะปาปาฟรานซิสประทับต่อน้ำสาธารณชนผู้มาเข้าเฝ้าพระองค์อย่างเป็นทางการ เพื่อประทานคำประกาศนี้ ที่ได้มีการลงนามด้านล่าง เพื่อประทานแก่สังฆมนตรีแห่งสมณสภาเพื่อหลักความเชื่อ พร้อมด้วยเลขานุการของแผนกหลักความเชื่อของสมณสภาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2024 ทรงอนุมัติคำประกาศนี้ ซึ่งเป็นพระบัญชาในที่ประชุมสามัญของสมณสภาเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2024 และทรงสั่งบัญชาให้ประกาศแก่สาธารณชน

ประกาศไว้ ณ ในกรุงโรม ณ แก่สมณสภาแห่งความเชื่อ ((The Dicastery for the Doctrine of Faith) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2024 เนื่องในวันครบรอบ 19 ปีของการขึ้นพระชนม์ชีพของพระสันตปาปาจอห์น ปอลที่ 2

พระคาร์ดินัลวิกเตอร์ มานูเอล เฟร์นันเดซ (Víctor Manuel Card. Fernández)

สังฆมนตรี

มงซินญอร์ อาร์มันโด มัตเตโอ (Msgr. Armando Matteo)

เลขานุการแผนกหลักความเชื่อคำสอน

จากการเข้าเฝ้าอย่างเป็นทางการของสาธารณชนเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2024 (พ.ศ 2567)

(Ex Audientia Die 25.03.2024)

พระสันตะปาปาฟรานซิส (FRAN CISUS)